

MATERNI JEZIK

A. SREDSTVA OCENJIVANJA

Vanskolski ispit:	Pismeni ispit 1	3 sata	[100]
		3 sata	[100]
Interno ocenjivanje:	Portfolio		[100]
Usmeni ispit			[100]

400 bodova

B. USLOVI

PISMENI ISPIT 1:

**RAZUMEVANJE TEKSTA
REZULTAT UCENJA 2: CITANJE I
REZULTAT UCENJA 4: JEZIK**

3 SATA

[100]

Ovaj pismeni ispit se fokusira na mogućnosti pristupa i obradu informacija i analizu strukture, formata i funkcije teksta. Iz tog razloga pitanja koja se odnose na jezik i na gramatiku će biti usmerena na funkciju i razloge korišćenja određenih gramatičkih formi ili jezičkih pravila kroz niz tekstova. Koristiće se slični spektori tekstova.

Ovaj pismeni ispit uključuje:

1. Razumevanje pasusa između 400 i 600 reči, zavisno od gustoće. Tekst može da sadrži savremeni rad kao aktualne novinske članke, oglase ili stripove. Od kandidata se može zahtevati da odgovori na pitanja koja su bazirana na više tekstova. [25]
2. Rezime koji zahteva skraćeno pasusa, kako bi se videlo razumevanje teksta. Ova rubrika treba da ukase na tražene formalnosti i da odredi način pisanja i format. Tekst rezimea će se razlikovati od teksta za razumevanje jezika. [10]

Isti tekst može se koristiti i za istraživanje drugih jezičkih oblika koristeći bodove iz niza navedenih tačaka 4 ili 5.

3. Kontekstualna pitanja o poeziji (uključuje poznato i nepoznato) situacije,
  - Nepoznata pesma
    - U odeljku ne poznate pesme, traže se razumevanje tipa ili vrste poezije. Od kandidata se može tražiti i da razmotri više od jednog teksta vezano za pitanje poezije. [10 – 15]
  - Poznata pesma
    - Pitanja će se odnositi na unapred određene pesme. Neka pitanja mogu da uključuju uticaj drugih proučavanih tekstova (na primer konkretni tekst ili druge pesme za komparaciju – intertekstualni pristup). [15 – 20]

4. Selekcija pitanja od sledeceg: [25]
- Propaganda I reklame
  - Vizualni material
  - Sposobnost koriscenja recnika
5. Sposobnost editovanje teksta, na primer ispravlanje recenice, koriscenje pravilne puntuacije, forme I sinteze. [10]
6. NB: Posto su ove karakteristike deo bilo kog jezika ko zivog jezika, pitanja se mogu odnositi na savremeno pisanje, kao na primer aktuelne novinske clanke, oglase ili stripove.

PISMENI ISPIT 2:

REZULTAT UCENJA 3: PISANJE I PREZENTACIJA
REZULTAT UCENJA 4: JEZIK

3 SATA**[100]**

Ovaj pisani ispit se fokusira na sposobnosti pisanja tekstova kroz niz razlicitih formata I namenjen za razlicite svrhe, citaoce I kontekste. Bice ukljucena pitanja oko jezika I fokusirace se na razlog I izbor koriscenog stila.

Pitanja ce se odnositi na sledece:

Odeljak A: Knjizevnost

Pitanje 1: Drama (za engleski – Shakespeare) [30]

Pitanja ce biti izborna, bazirana na tekstu. Pitanja se fokusiraju na sposobnosti d se izrazi I obrani sadrzaj pismenog rada (4 – 5 pasusa).

Pitanje 2 & 3: Izbor jednog od dva pitanja koja se odnose na prozu (roman/kratka prica) [30]

Izbor dva pismena rada na dva navedena izbora proze. Tema jednog pismenog rada moze da sadrzi citat iz romana ili kratke price; druga se moze odnositi iz komentara kriticara ili iz komentara koji se odnosi na pod-zanr.

Pitanje se fokusira na sposobnosti pisanja knjizevnog rada.

Odeljak B: Poslovno pisanje**[40]**

Pitanje 4 & 5: Kratko delo

Zahtevace se pismeni odgovor na dva data teksta ili scenario. Kontekst moze da bude izveden iz zivota ili iz vec proucavano knjizevnog dela. Pitanje se fokusira na sposobnosti da se izabere odgovarajuci nacin, format i stil za dati kontekst, namenu I citaoca (pisma, note, izvestaji, itd) Jedan od radova moze biti faza procesa pisanja umesto završnog dela. Na primer, moze se zahtevati plan rada, ne samo završni rad. (2 × 20)

Vidi dole navedenu *Ocena pismenog I ocean usmenog rada* za procedure ocenjivanja teksta ili filma koji su odabrani od unapred odredjenih radova pod Odeljak D.

Kontinuirano ocenjivanje (portfolio)**[100]**

Od svakog kandidata ce se zahtevati da preda zadatak u fascikli na ocenjivanje nastavniku I naknadno prosledjivanje Nezavisnoj ispitnoj komisiji za kontrolu ocenjivanja, do 31. Oktobra tekuce godine. Uobicajeni zadatak (CAT), kao I svaki od zadataka 1 I 4, moraju se pisati nad nadzorom.

Kontinuirano ocenjivanje je neophodno za ocenjivanje sposobnosti I znanja koje se ne moze ocenjivati kroz pismene ispite. Trebalo bi da bude snazan poticaj za mnoge ucenike, dajuci im sansu da dublje prouce temu i sa vise odgovornosti. Kontinuiranim ocenjivanjem trebalo bi da se na finalnom, vanskolskom ispitu odrazi da je pokriven ceo skolski program.

Plagijat je termin koji se siroko koristi da bi se protumacilo cinjenje koje obuhvaca nivo kopiranja bez odgovarajuce reference za originalnog autora. Nastavnici trebaju da stalno I uverljivo budu u mogucnosti da potvrde da rad koji ocenjuju je ucenikov. Za svaki zadatak treba da budu date jasne smernice da bi se odredilo koliko pomoci I usmeravanja je dozvoljeno. Ucenici moraju biti upoznati sa kaznama za zloupotrebe. Zadaci moraju da budu postavljeni na takav nacin da ucenici moraju da ukljuce svoje misljenje o temi ili da obrade i koriste informaciju na nacin koji ukljucuje aplikaciju, analizu I sintezu znanja I da ne mogu samo da prikupe I reprodukuju nadjenu informaciju. Ucenici treba da budu podstaknuti da citaju druge izvore i pronalaze informacije o tekstu, ali moraju da se pozovu na sve izvore u svom radu.

Pored testova I pripremnih ispita koji moraju da se prikazu u Odeljku D I Odeljku E portfolio, drugih sest pismenih radova treba da bude ukljuceno u fascikli (pet ako CAT trazi jedan pismeni rad).

Odeljak A: Dugi pismeni rad (kreativno)**[30]****Zadatak 1**

Zahtevaju se tri pismena dela duzine 500-600 reci. Duza dela mogu da budu ukljucna ako imaju znacajnu sustinu. Moraju da budu ukljucena najmanje dva zanra pisanja.

Odeljak B: CAT**[20]****Zadatak 2****CAT**

Ovaj zadatak ukljucuje istrazivacki projekat ili tip izvestaja koji se nastavlja sa jednim do dva pismena dela (jedan vise analiticki I jedan vise subjektivni) pisana pod kontrolom.

CAT ce biti pisam izmedju sredine maja I kraja juna. Ispitivacka komisija ce odrediti zadatke I snabdeti kriterijum za ocenjivanje. Zadatak mora biti pisan pod kontrolom. Nastavnik/nastavnici ce ocenjivati zadatke I tamo gde ima vise od dva nastavnika u dvanaestom razredu, sef odseka ce kontrolisati standard ocenjivanja.

Odeljak C: Knjizevnost 4. zavr/pod-zavr

[20]

Zadatak 3

Zahteva se jedan komplikovan zadatak (koji moze da obuhvata grupu aktivnosti), najmanje na nivou tezine knjizevnog pismenog rada. Zasnovan na najmanje jednom radu odabranom od skole, iz odeljka D, sa liste radova preporucene za proram tekuce godine. Zadatak bi trebao da istrazuje zavr na nacin koji ishoduje u formi ocenjivanja koja je razlicita od vanskolskog ispitivanja (i.e. ne koristiti knizevni pismeni rad ili kontekstualna pitanja, ali jos uvek da ukljucuje dublje razmisljanje.

Odeljak D: Testovi (najmanje 4 testa)

[10]

Ovi testovi moraju da odraze tip pitanja odredjen u vanskolskom ispitivanju I moraju da pokriju pismene odgovore I pisanje. Pitanja treba da ukljuce rad sa tekstovima iz niza razlicitih zavr. Jedan od ovih mora da bude test vezani za cetvrti zavr.

Odeljak E: Preliminarno ispitivanje

[20]

Kompletni ispit mora da bude ukljucen:

- Razumevanje teksta I vizuelnog materijala
- Pisanje I prezentcija

Svaka skola mora informisati IEB o tekstovima izabranim iz Odeljka D od odredjenih radova do 28. Februara tekuce godine (na ukljucenom formularu: vidi administrativnu I relevantnu dokumentaciju).

Imajte u vidu da kandidati koji ne predaju radove za svaki od zadataka 1 do 3 ili ciji radovi ne odrazavaju adekvatnu razlicitost u vrsti pisanja, mogu da ne budu ocenjeni za ovaj papir ili da budu kaznjeni na drugi nacin po diskreciji IEB.

1. Skole moraju da overe da su u svakoj fascikli originalni radovi kandidata. Ovo ne podrazumeva da svi zadaci moraju biti pisani pod istim uslovima kao testovi ili da domaci rad ne moze da bude ukljucen, vec da skole moraju biti uverene da rad nije bio pisan pod nepodobnim uticajem. Rad koji je kandidat prepravio ili popravio po kritici nastavnika moza da bude ukljucen, po uslovu da je jasno naznaceno da je to slucaj. Proces pisanja se ocenjuje tek kad se preda zadnji nacrt.
2. Nastavnik mora da pregleda I oceni sve radove u fascikli. Vazno je imati u vidu da radovi u svakom fajlu bi trebalo u celosti da daju sliku mogucnosti, sposobnosti I marljivosti kandidata.
3. Rubrike za zadatke/pitanja trebaju da oznace nivo sposobnosti ucenika za svaki rezultat ucenja. Zadaci I pitanja treba da budu pazljivo konstruisani tako da zasluzene ocene povezu direktno sa sposobnoscu, opisom I bodovanje. Nastavnik treba dad a svakom kandidatu zavrshnu ocenu izrazenu u procentima. Ovaj procenat treba adekvatno da odrazi sposobnost, marljivost I mogucnost kandidata, a ne samo da bude zbir svih radova.
4. U dodatku za kompletiranje datog formulara za ocene (vidi Administration and Supporting Documents), svaka skola mora da pripremi formular sa

ocenama koji sadrži ispitni broj učenika I ocenu svakog kandidata izraženo u procentima u redu po ocenama.

5. IEB će da pripremi nadzor nad pismenim ocenjivanjem (Portfolio).

USMENO I SLUSNO OCENJIVANJE

[100]

REZULTAT UCENJA 1: SLUSANJE I GOVOR

REZULTAT UCENJA 4: JEZIK

Ovaj rezultat ucenja će biti ocenjivan interno I kontrolisan van škole. Vazno je da sve aktivnosti budu uključene u zadacima koji se fokusiraju na svakom nivou ocenjivanja. Završna ocen ce se sastojati od:

Pripremljenog govora I odgovarajuće diskusije razgovora [20]

Pripremljeno g I nepripremljenog citanja I odgovarajuće diskusije/razgovora (10+10) [20]

Komunikacijske aktivnosti tokom godine:

- Vestina slusanja, razumevanje I kriticka svest [20]
- Vestina govora: godisnja ocen, bazirana na diskusiji cetvrtog zanra zadatih radova kao I u situaciji predloženoj u Assessment Standars, uključujući sledeće: dijalog, igranje uloga, debata, diskusija, pregovori, postizanje saglasnosti, grupni rad, samostalno citanje, generalni razgovor. [40]

Rezultat ucenja 4 će biti ocenjen kad učenici prezentiraju pripremljeni govor ili po drugom odgovarajućom prilikom. Rubrika ocenjivanja treba jasno da ukase koji je ciljani Assessment Standard.

C. INTERPRETACIJA ZAHTEVA

Smernice se trebaju citati u skladu sa zahtevima ispita I National Curriculum Statement.

1. **Prezentacija**
  - Podneti fajl treba da je u A4 formatu, cvrst, ravan, lak ali ne glomazan. Stranice moraju biti povezane. Plasticni dzepovi se nesmeju koristiti.
  - Ispitni broj kandidata treba da je citko napisan na pocetku fajla. Ime kandidata moze da se pojavi na radovima sadržanim u fajlu.
  - Rad treba da je uredan I citko napisan plavim ili crnim mastilom. Moze biti pisan rukom ili kucan, ali posto niz radova mora biti predate, po jedan rad iz Zadatka 1 I Zadatka 3 moraju biti pisani rukom pod kontrolom I jasno oznaceni na listi sa ocenama. CAT takodje mora biti pisan pod kontrolom.
  - U portfolio moraju biti prezentiranirazliciti radovi.
  - Red radova u fajlu mora biti isti kao na listi ocen.
  - U svakoj od zahtevanih kategorija treba da budu slozeni zajedno sa transparentnim deliocima izmedju svake sekcije.

- Portfolio je nameren da pomogne nastavnicima u ocenjivanju kandidatovih mogucnosti u radu tokom godine I u kreativnom pisanju. Zbog toga, nastavnik mora da osigura da su pored CATa I ostale dve kategorije zahtevanih radova (dugo pisanje I rad odabran iz sekcije D) korektno izložene I da je predat niz razlicitih radova. Finalni izbor ne moraju da budu kandidati najbolji radovi. Ukupno, rad tokom godine u portfoliju treba da predstavi opsti nivo kandidatove kompetencije.
- Nastavnik mora da osigura da se koriste isti principi u izboru rada za portfolio za svakog od kandidata.
- Skole su odgovorne za interni nadzor u svim razredima.
- Svaki portfolio mora da ukljuci sest pismenih radova pored testova I preliminarnih ispita (pet ako CAT zahteva jedan rad)
- Radovi ukljuceni u odeljku D moraju biti akademski izazov. Samo radovi sa odeljka D se mogu ukljuciti u ovaj odeljak. Rad treba prikaze razumevanje proucenog zanra. Treba da se dokaze razumevanje filmskog jezika I filmske tehnike ako se film proucavao.
- Uputstva za zadatke I kriterijum ocenjivanja mora biti jasno oznacen na prednjoj strani svakog rada. Svaki rad treba da je naslovnjen.
- Potreban je dokaz o ocenjivanju svakog rada.
- Prepisivanje iz vodica za ucenje ili plagijarizam se nece tolerisati.
- Striktno se mora pridrzavati zahtevane duzine razlicitih radova, ako nije drugacije oznaceno.
- Ukljuceni radovi mogu biti ocenjeni sa vise ocean, ali moraju da budu evidentirani prema tezini oznacenoj na listi ocean.
- Pogledajte donju tacku D za savet o postavljanu tezih zadataka Ekstra ocene nece biti date za dekorisanje fajla ili radova.

2. Sadržaj

Ispitni zahtevi su prilicno odredjeni o vrsti pisanja koja treba da bude prikazana u fajli. U dodatku, sledece treba da se uzme u obzir:

Odeljak o duzem pisanju/kompoziciji treba da pokaze dokaz o kreativnom pismenom delu. Duzina svakog rada treba da postuje ispitne zahteve. Izvestaji, knjizevni eseji I oglasi ne pripadaju ovom odeljku. Istrazivacki esej, sa bibliografijom, moze biti ukljucen.

- CAT moze da ukljuci dva pismena zadatka. Duzina I format ce biti odredjeni. Primerici radova koji mogu biti ukljuceni u ovom zadatku su oglasi/analiticki clanci, citulje, dijalog, odgovori, izvestaji, duzi pregledi I manji pregledi, nepripremljena poezija I kandidatova sopstvena poezija.
- Nastavnici moraju da osiguraju da ucenici razumeju zahteve za format pisanje pisma, ali takodje trebaju da podsteknu postovanje drugih formi korespondencije. Ucenici trebaju da su slobodni u odnosu na format I strukturu kratkih pismenih radova tako da mogu da se snalaze sa zahtevima zadatka. (Pogotovo, nastavnici moraju da budu pazljivi da slozeni izvestajni format se ne koristi za kratke izvestaje za koje preodredjeni naslovi su retko odgovarajuci.)

Naglasak treba da bude na odgovarajućem stil i formatu svrhe pisanja. Učenici trebaju da budu svesni niza tona i formata.

- Vazno je da se prikaze učenikov sopstveni stil pisanja. Koristeni izvori trebaju da budu priznati i lista referenca uključena. Plagijarizam treba biti kažnjen. Ako nastavnik sumnja autentičnost pisanog dela, taj rad se ne treba uključivati u portfolio.

3. Ocenjivanje

Opšti komentari

Ocenjivanje pismenog zadatka treba da cilja da odredi uspeh pismenog rada kao komunikacije. Ovo uključuje sve izvore jezika, strukturu i slike korisne za efikasnu komunikaciju. 'Kreativnost' je problematičan koncept: teško ga je meriti; nije uvek prisutan; može da se koristi kao razlog za ne razumevanje; sopstveno povlađivanje ili neodgovarajući ton. U ocenjivanju rada, praktično je uzeti u obzir nivo jezičke kompetencije i efikasnost i jasnoća sa kojima se namera pisca izražava. Nadalje, efikasna komunikacija zavisi od jasnog razumevanja pisca usmerenog čitaoca ili publike. Ton rada treba da odgovara publici.

Proces ocenjivanja

Niz ocena u okviru kategorija se koristi da bi se odredio redosled u skupu pismenih zadataka.

NB: Nastavnik treba da izbegava grupisanje ocena. Ocenjivanje dobar rad visom ocenom i loši rad grupom ocenom će izbeći grupisanje ocena. U vezi date ocene, rad mora da se složi sa opisom u rubrici na nivou sposobnosti. Kod određivanja zadataka mora da se pazi na jasno određivanje kako Assessment Standards se mere u ukupnoj oceni.

Korscenje rubrike ocena kao smernice za ocenjivanje

Tipična rubrika korisna za pojednacenje ocenjivanja u vanskolskim ispitima je dostavljena u prilogu pod Aneks A i može da se koristi kao smernice internog ocenjivanja.

Vazno je uskladiti kriterijume ocenjivanja najbliže što je moguće uz standard ocenjivanja za rezultat učenja kada se sastavlja rubrika. Ako rubrika koristi ocene koje su multiplikatori 7, lakše je određivati ocenu za svaki nivo sposobnosti. Ako je potreban na kraju zaokruženi broj, dodatne ocene za samo/grupno ocenjivanje, ili za opštu komunikaciju ili prezentaciju mogu da se dodaju da bi se stiglo do zaokružene ukupne ocene. Inače ocene mogu da se podele na sledeći način: jedna ocena za nivo 1 i 2, dve ocene za nivo 3, tri ocene za nivo 4 i 5, četiri ocene za nivo 6 i pet ocena za nivo 7. Ovaj metod bi razlikovao najспособnije učenike.

Kao dodatna kontrola, završna ocena postignuta uz korišćenje rubrike treba da odgovara opštom utisku o radu:

- Ako je pristupak zadatku zadovoljavajući, delo zasluđuje najmanje ocenu C

- Kada kandidat razvije originalni I sopstveni stil, delo zasluuje ocenu A ili B
- Ocena A zahteva da rad ostavi utisak na citaoca. Jezik I sadrzaj su efikasno I komplementarno korisceni.
- Ocena A pokriva 20% ocena nasuprot ostalih ocena koje pokrivaju po 10%. Zaista odlicna dela zasluuju 90% ili vise.
- Rad koji je prilicno ispravan, ali koje je banalan I ne izrazava originalnost, zasluuje ocenu D.
- U kategoriji za ocenu E ce se plasirati radovi koji demonstriraju jezicke teskoce, nerazumljivost teme ili zadataka, nedostatak iskazivanja I dopunjavanje.
- Rad koji demonstrira losu sposobnost za komunikaciju, uobicajno zbog nesposobnosti da se koristi I primeni jezik, zasluuje ocenu D.

Treba uzeti u obzir

Nastavnik treba da ima otvoreni pristup u konstatovanju namere rada učenika I treba da se cuva licnih, religijskih ili ideoloskih ubedjenja ili predrasuda. Ako je nastavnik ne siguran o ocenjivanju pismenog rada, pomoce da odabere ocenu koja odgovara nivou sposobnosti jezika. Ocena moze da se podesi na visu ili nizu ocenu, zavisuci od nivoa ambicioznosti, jasnoce, ne jasnoce namere, povezanosti za temu ili drugih faktora. Zavrсна ocena treba da odgovara urodjenoj sposobnosti pisca, a takodje I mane koje su zakomplikovale ocenjivanje.

Vazno je imati u vidu da neke forme pisanja su sustinski prilagodjene da zadovoljavaju citaoca. Ovo ne treba da znaci da vise rutinski ili nepretenziozan rad ne zahteva uporedljiv nivo pisanja. U ocenjivanju takvih rutinskih dela, nastavnik treba da iskoristi ceo niz ocena.

Rezime vaznih tacki

- Da li je data ocena tacni ukazivac efikasnosti komunikacije?
- Da li data ocena racno indikuje jezicku sposobnost pisca?
- Da li je data neopravdano niska ocena sa namerom da kazni iritirajucu jezicku manu ili razliku u misljenju?
- Da li se pisac obraca namerenoj publici?
- Da li forma odgovara situaciji I namerenoj publici?
- Da li se razumno moze ocekivati da je ucenik mogao bolje da odradi zadatak, uzimajuci u obzir okolnost pod kojom je ucenik trebao da radi?

Zapinik ocena

Ocene radova ukljucenoh u portfolio moraju biti unesene u datu listu ocena po pratecim instrukcijama (na primer: ENGF9/02). Date ocene moraju biti opravdane radovima ukljucenim u portfolio. Ako, u slucaju, ocena posebog kandidata ne odgovara radu, nastavnik mora da motivise razlog za ocenu. Ta ocena treba da je sapotpisana direktorom skole. U dodatku, svaka skola mora da pripremi listu ocena (na primer: ENGF3/03) I napise ispitni broj I završnu ocenu svakog kandidata po redosledu ocena.

Vanskolsko ocenjivanje

Fajle sa pismenim radom moraju biti predate za kontrolu IEB-u ne kasnije od 31. oktobra tekuće godine. Cilj ove kontrole je da se ustanovi da su izpostovani svi zahtevi nastavnog plana I da su standardi slicni po razlicitim skolama.

Usmeno I slusno ocenjivanje

1. Opsti komentari

Usmeni rad je ocenjivanj u 4 sarih kategorija, po sledecoj strukturi:

• Slusanje	20%
• Citanje, pripremljeno I nepripremljeno	20%
• Pripremljeni govor I prezentacija	20%
• Ne pripremljeni govor I prezentacija	40%

Tokom godine, treba da se ciljuku svi standardi ocenjivanja zahtevani u rezultat ucenja 1. Pod tim se podrazumevaju nepripremljeni govor na datoj temi, ucestvovanje u razgovoru, odgovaranje na pitanja, postavljanje pitanja I odgovaranje na pitanja o datom radu izabranom za interno proucivanje, odgovarajuci na pitanja na slusanim temama I ucestvovanje na intervjuju.

Uz sposobnost da se cita I govori, sposobnost da se slusa I kriticko komentarisane na onome sto je receno ili procitano se ocenjuje.

Kandidatova sposobnost u usmenom radu se ne treba ocenjivati samo po jednim radom, nego kroz proces kontinualnog ocenjivanja. Nastavnici/skole nisu zahtevane da odrze zvanicne usmene ispite. Idealno, trebalo bi da se daju vise od jednog zadatka za svaki deo usmenog rada – kandidati bi trebali da imaju vise prilika da citaju na glas i da ucestvuju u razgovoru tokom godine. Takodje, nije potrebno da se svaki kandidat ocenjuje svake prilike – nastavnik moze da bira kojeg ucenika ce da ocenjuje na usmenom radu u razlicitim casovima.

Usmeni rad treba da sastavi integralni deo nastavnog plana bi se izvrsilo kontinualno ocenjivanje I vreme ustedilo. Tokom casova knjizevnosti I citanja, priprema I razgovora oko pismene komunikacije, vezbe razumevanja I takvih aktivnosti se ukazu mnogih prilika za usmeni rad. Ocenjivanje usmenog rada ne treba da se osnova samo na knjige procitane I diskutovane ili na temu pripremljene za diskusiju. Pored toga, ocene se mogu dodati neformalno za usmeno ocenjivanje drugih odsjeka jezika ili cak za organizovane vanskolske zadatke. Nastavnik treba da je prilagodljiv I kreativan kad ocenjuje ucenika na usmenom radu tako da je ocena znacajna I tako da doprinese ucenikovom usmenom rastu.

Preodredjeni rad odaberen iz odeljka D, na primer roman ili film, bi trebao da se koristi za bazu ocenjivanja usmenog rada. Nadzornik ce da pristakne razgovor o tome (romanu ili filmu) tokom ispitne

kontrole. Znanje I razumevanje rada ne treba da se odvoji od kandidatove sposobnosti da se izrazi na temi, ali kandidatova sposobnost da razgovara o onome sta je video ili cuo I da izrazi svoje misljenje se naglasi u usmenom ocenjivanju.

Sem samo preodredenih radova koji se nalaze pod odeljak D, učenici trebaju da su u sposobnosti da razgovaraju I o drugim procitanim tekstovima ili gledanih filmova. Sposobniji učenici bi trebali da procitaju I druge knjige ili kratke price, a svi učenici trebaju da su u sposobnosti da razgovaraju o clankovima iz novina ili casopisa. Olaksavajuće je da se nadzornik predstavi sa listom procitanih rada van skole pre ili tokom ispitne kontrole – to moze da se da u formi ispisane liste ili da se kandidat usmeno pita tokom kontrole. Profilni obrazac se nalazi u prilogu. Svaki kandidat treba da preda popunjeni obrazac nadzorniku.

2. Kontrola usmenog rada

IEB organizuje nadzornika da posete skole u periodu od septembra do polovine oktobra u cilju da se standardizuje skolsko ocenjivanje usmenog rada.

Skole ce biti obavestene datum dolazka nadzornika I prezentirace ga sa sledecim:

- Lista kandidata I završnih ocena za usmeni rad (ocena iz 100), u redosledu od najbolje ocene do najgore, tako da se učenici svih nivoa mogu kontrolisati.
- Listom ocena razreda, pokazivajuci sastav ocene
- Kandidati moraju da predaju sopstveni fajl za usmenu kontrolu

Funkcija nadzornika je da se obezbedi da su izpostovani svi zahtevi nastavnog plana I da su standardi slicni po razlicitim skolama. Na bazi intervjua, nadzornik ce da preporuci IEB-u da li da se prihvate date ocene ili da se ocene usaglasati na sistematicni nacin.

Nadzornik moze da da preporuke skoli o snagama I slabosti učenika I kako da poboljsaju rad. Kada se ocene nadzornika I nastavnika znacajno razlikuju, ocene trebaju da se diskutuju da se odredi da li su neke posebne okolnosti uticale da kandidat ne prezentira rad po sopstvenom uobicajnom nivou.

3. Smernice za ocenjivanje

U ocenjivanju usmenog rada, posebno rad povezan za prezentaciju pripremljenog I ne pripremljenog citanja I govora, treba se imati u vidu sledeće:

- Da li se razumeo sadrzaj?
- Da li se ustanovila odgovarajuća atmosfera?
- Da li je uhvacena paznja publike?

- Da li je govorioc pokazao jasno razumevanje tema I odgovorio na pitanja sa poverljivosti?

Ima dodatnih razmatranja za svaku od kategorija usmenog rada koji trebaju da se uzmu u obzir kada se ocenjuje ucenikova sposobnost, kao sto slede:

A. Citanje

Pripremljeno citanje

- Izaberen pasus treba da je dve-trecine do tri-cetvrtine stranice u duzini I da se sastoji jezika odgovarajuceg nivoa zrelosti.
- Citanje na glas je namereno za priredbu I/ili za ubedjivanje. Komunikacija sa publikom je neophodna.
- Ucenici trebaju da koriste odgovarajuci ton koji pokazuje razumevanje pasusa. Oci I lice trebaju takodje da izraze sta se cita.
- Citaoc treba da koristi pauze I razliciti tempo, ton glasa I jacinu.
- Vizuelni kontakt je vazan. Citaoc treba da pogleda publiku na kraju vaznih fraza I recenica sa prirodnim pauzama.
- Citaoci trebaju da drze tekst na nivou ociju a ne da citaju sa teksta na stolu
- Ocekivano je da citaoci prezentiraju uvod pre citanja – informisati o izvoru pasusa, okolnih podataka I o razlogu izbora.

Nepripremljeno citanje

- Nepripremljeni pasusi bi trebali da su dovoljno zahtevajuce u oblasti tumacenja I pojednastavljenja za ucenika (na primer, dijalog, promena u atmosferi, argument koji zahteva pazljivu formulaciju, ...)
- Najpovoljnija prilika za ocenjivanje nepripremljenog citanja je u grupi.
- Teziste ocenjivanja je na slusanju – da bi se ocenilo da li ucenik razume tekst dok cita
- Nepripremljeni tekst se treba procitati tako da se pokaze svest o formulaciji teksta.
- Ton I izrazljivost nisu ocenjivani jer je tekst nepripremljen.

B. Pripremljen govor

- Glavna smernica u pripremljenom govoru je da učenici trebaju da govore publici, a ne prema publici.
- Učenici trebaju da izaberu tema koja je njima značajna. Licni entuzijazam i ubedjenje o temi automatski doda kvalitetu prezentacije.
- Govor ne treba biti jednostavno skup podataka iz jednog ili više izvora, nego vec da predstavi i stav učenika i bude ubedljiv.
- Govor treba da ima jasnu strukturu, sa efikasnim uvodom i zaljuckom.
- Sadržaj treba da je obogadjen sa dovoljno informacijama i idejama.
- Jezik treba da je zreo, ali ne preterano formalan, i da se sastoji sirokog rečnika.
- Pripremljeni govor ne treba da se prezentira kao javni nastup. Iako govor treba da se dobro pripremi, ne treba da se nauči na pamet a niti da se samo pročita. Publika ceni spontani stil prezentacije i samouverenje u znanju teme.
- Učenici bi trebali samo da koriste podsetnike gde su napisane glavne reči ili ideje. Ceo tekst može da dekoncentriše učenika ili navede učenike da citaju govor. Citanje govora treba da se kazni.
- Učenici trebaju da su opusteno stoje, koriste prirodne geste i izrazaje lica da izraze znacenje teksta.
- Glas treba da se razlikuje u tonu, tempu i jacini.
- Pauze trebaju da se koriste izmedju misli. Ne treba da se brza – publici treba vremena da cuju i procesuju tekst koji su culi.
- Treba se povremeno gledati u publiku.
- Nacin na koji govornik odgovara na pitanja može da utice na ocenjivanje govora.
- Power point prezentacije mogu da se ukljuce.
- Učenici ce trebati da pripreme govore za debate, diskusije, intervjuje, itd.

C. Nepripremljeni govor i slusanje

U svim oblicima nepripremljenog govora, kandidat bi trebao da pokaze sposobnost koriscenja odgovarajuće forme, izrazavanja misljenja i razvijanja ideje kao i sposobnost postavljanja i odgovaranja na pitanja, sve to koristeći različite slusne i govorne pristupe.

Nepripremljeni govor:

Ovaj zadatak se uglavnom fokusira na kandidatovoj sposobnosti samostalnog misljenja i sposobnosti tecnog izrazavanja bez pripreme.

Razredna diskusija:

Ovaj zadatak obezbedjuje razlicite mogucnosti ocenjivanja sposobnosti svakog pojedinog ucenika da izrazi sopstveno misljenje, opravda argument, formulise pitanja i konstruise odgovore na pitanja.

Razgovor:

Ovaj zadatak bi trebalo da se fokusira najvise na ucenikovom ucescu u grupi i tehnici razgovora. To ukljucuje:

- Sposobnost pazljivog, kritickog i slusanja sa razumevanjem
- Sposobnost vodjenja razgovora: shvatanje sustine, prenosenje drugima i nenametanje
- Sposobnost koncentrisanja na bitne tacke razgovora i nebiti preopsiran
- Sposobnost jasnog iznosenja i artikulacije ideja koristeći dobar recnik
- Sposobnost odgovaranja na postavljena pitanja i ne okolisati oko teme (ako ucenik ne zna da odgovori na postavljeno pitanje, treba da to odmah kaze i da on postavi neko drugo pitanje ili predlozi neku drugu temu diskusije.)

Slusanje sa razumevanjem:

Ucenik treba da se ocenjuje na nacin koji ne ukljucuje mnogo pisanja ili govora kako bi mogao da se koncentrise na slusanje. Tekst treba da se procita jednom s tim da ucenik pazljivo slusa. Drugi put se cita s namerom da ucenik slusa aktivno (zapisivanje besedni), a posle toga odgovara na pitanja. U ovom slucaju najprigodniji su odgovori od jedne reci, tacno/netacno, povezati kolone i/ili popuniti recenicu.

ADMINISTRATIVNA I DOPUNJUJUCA DOKUMENTACIJA

Ovaj odeljak jos nije dovršen.

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION

HOME LANGUAGE

The following text(s) have been selected from Section D of the Prescribed Works:

NAME OF SCHOOL: _____

SIGNATURE OF TEACHER: _____

DATE: _____

This form must be completed and returned to the IEB by 28 February.

IEB COPYRIGHT

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
HOME LANGUAGE
INTERNAL ASSESSMENT (PORTFOLIO)

NAME OF CANDIDATE: _____

EXAMINATION NUMBER: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		Possible Mark	Actual Mark	Symbol	Pieces written under test/controlled conditions
SECTION 1 EXTENDED WRITING/ COMPOSITION (500 – 600 Words)	1				
	2				
	3				
TOTAL FOR THIS SECTION		30			
SECTION 2 (a) COMMON ASSESSMENT TASK (CAT) FIRST TASK	1	–			*
(b) (CAT) SECOND TASK	2				*
TOTAL FOR THIS SECTION		20			
SECTION 3 LITERATURE (Section D other genres)	1	–			
TOTAL FOR THIS SECTION		20			
SECTION 4 Test	1	–			
Test	2				
Test	3				
Test (Must be from other genre section)	4				
TOTAL FOR THIS SECTION		10			
SECTION 5 Preparatory examinations					*
TOTAL FOR THIS SECTION		20			
TOTAL		100			

Each candidate is required to present his/her writing assignments in a file for assessment by the school and moderation by the IEB. This mark sheet must be placed in the front of the file before it is submitted for moderation – either regionally or nationally by the IEB. The file must be flat and able to hold papers securely.

Signature of Candidate: _____ Date: _____

Signature of Teacher: _____ Date: _____

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION**HOME LANGUAGE****ORAL MODERATION: PERSONAL PROFILE**

(To be completed by each candidate and handed to the moderator)

Name

Preferred name or nickname

Hobbies

Topic for prepared speech
Other topic for discussion

Prepared Reading From

Books I have enjoyed (list at least 7)

Recent Movies I have seen

MATERNJI JEZIK

Predložena skala od 10 bodova za ocenjivanje usmenog razgovora.

Bodovi	Opis	Simbol	Karakteristike/kriterijum
10 – 9	odličan	A	<ul style="list-style-type: none"> i. očekuje se govorni jezik na najvišem nivou ii. savršen po svim dole navedenim karakteristikama iii. da ima zanimljive tačke razgovora i da uspešno izazove interes i da brani svoje mišljenje, da dobo sudi i kritički ocenjuje
8 – 7	vrlo dobar	A	<ul style="list-style-type: none"> i. uglavnom razume pitanja iz prvog puta. odgovara zadovoljavajuće ii. dobro koristi pitanja, izražava mišljenje gde je neophodno i može da održi argument ili razgovor. Posедуje široko poznavanje teme i iznosi ideje na odgovarajući način. iii. efikasno koristi široki niz govornih konstrukcija i idioma i koristi bogat rečnik
7 – 6	dobar	B	<ul style="list-style-type: none"> i. razume pitanja, ali ima poteškoće kod nepoznatih pitanja i potrebno ih je postaviti na drugi način ii. može sam da postavlja neka pitanja ili započne temu, ali je više sklon da odgovara na pitanja nego da samostalno započne razgovor. Odgovor ili razgovor se odnosi na relevantne činjenice i informacije ali sa ograničenim mogućnostima izražavanja iii. poseduje pristojan rečnik i koristi dovoljnu različitost govornih konstrukcija i izraza. Govori prilično tečno, ponekad sa oklevanjem.
6 – 5	dovoljan	C	<ul style="list-style-type: none"> i. nema problema sa očekivanim pitanjima i odgovara prilično dobro na nepoznata pitanja pogotovo nakon što su postavljena na drugi način ii. ne pita mnogo pitanja niti započinje temu poseduje ograničeno znanje, ali koristi relevantne informacije iii. koristi ograničen rečnik i jezičke konstrukcije sa ponekom frazom. U ovom opsegu ne pravi mnogo gresaka.
5 – 4	osrednje	D	<ul style="list-style-type: none"> i. Ima poteškoća sa postavljenim pitanjima, ali nakon što su postavljena na drugi način uspeva da odgovori zadovoljavajuće. ii. ne postavlja pitanja niti započinje temu. uglavnom je pasivan, ali pod pritiskom može da pokaže izvesno znanje ili da informacije; ne uvek odgovara. iii. koristi ograničen rečnik i jezičke konstrukcije i vrlo malo izraza. Gresi
4 – 2	osnovno	E	<ul style="list-style-type: none"> i. Ima probleme čak i kod odgovaranja na poznata pitanja, ali pokušava da odgovori. ii. pokazuje nedovoljno znanje i nerazumevanje teme razgovora i ponekad daje pogresne i irelevantne odgovore. iii. Poseduje osnovni, ograničeni rečnik i koristi pogresne rečenice konstrukcije.
2 – 0	nedovoljan	F	<ul style="list-style-type: none"> i. ne razume većinu postavljenih pitanja i ima velikih problema kod odgovaranja. ii. poseduje nedovoljno ili pogresno znanje iii. poseduje vrlo ograničen rečnik i koristi pogresne rečenice konstrukcije.

IZUCAVANJE FILMA

1. Kad učenici govore ili pišu o filmu, trebaju da pokazu filmsko obrazovanje npr. da razumeju način na koji režiser prikazuje i daje značenje filmskom scenariju. Odgovori se nedvosmisleno moraju odnositi na sam film a ne na roman. i moraju da prikazu kompetenciju korišćenja filmskog jezika.

Dakle, kandidat mora pokazati da je sposoban da razresi:

- Kako i do koje mere je režiser koristio kameru
- Kako i zašto je korišćena određena muzika u filmu
- Kako je izvršeno odabiranje uloga
- Kako su korišćeni filmski trikovi (ugao ili montaža) da bi se nagovestila ili nametnula tema, stvorilo raspoloženje ili odnosi različite snage.

Mora se naglasiti da nije dovoljno da učenik samo opiše lik i njegovu ulogu u filmu već treba i da objasni kako je režiser izgradio filmski lik ili nagovestio određenu temu.

2. Od kandidata se ne treba očekivati da duboko zalazi u specifičnost filmske terminologije. u svakom slučaju kandidat mora da prikaže sposobnost vizualne obrazovanosti. zbog toga mora biti sposoban da:

- Prepozna različite uglove i snimke i razume njihovu funkciju u kadru
- Shvati uređivanje teksta
- Komentariše o osnovnim kretnjama kamere (pomeranje kamere, nagnjanje, zumiranje, praćenje) i način na koji funkcioniše u okviru sekven
- Komentariše o načinu na koji se koristilo svetlo i boja
- Komentariše o korišćenju filmskih trikova kod izbora uloga, kostima, smikanja i grimasa
- Komentariše korišćenje muzike u odnosu sa slikom. Trebaju da razlikuju različite tipove muzike (lajtmotiv, muzika iz pozadine..) i različitost njihove funkcije u filmu
- Komentariše planiranje različitih kadrova npr. mizanscenu u određenom kadru, prvi plan, pozadina, suprotnosti itd. Bilo bi korisno analizovati uzorak
- Da koristi index pojmova i slika

PISMENI RAD NA KNJIZEVNU TEMU

Nema strogih pravila pisanja što se tiče opširne analize zasnovane na sopstvenom rasudjivanju. Kandidatu su date samo preporuke kako bi pisanje pismenon rada na knizevnom ispitu bilo efikasnije.

- Dužina rada treba da bude između 2 1/2 i 3 1/2 strane u normalnom rukopisu ili dužine od oko 600 reci
- Struktura, logika i organizacija ideja će se ocenjivati kao deo finalnog ocenjivanja koje se sastoji od 30 bodova, Način na koji kandidat obrazlaže i šta, je vrlo bitno.

Uvod treba da navede temu kandidatovog obrazlaganja, snabde rad određenim smernicama i pokazuje razumevanje odabrane teme. Zaključak treba da presudi obrazlaganje.

Svaki posebni paragraf treba da razvije obrazlaganje i ne sme da bude samo niz nepovezanih izjava. Ispitivac želi da nadje dokaz o zauzimanju sopstvenog stava u pismenom radu kandidata.

- Kratki prigodni citati iz predodređenih tekstova trebalo bi da se koriste da obogate kandidatovo obrazloženje. Kandidat treba da je naučen da spontano koristi citate u svom pisanju.
- Da bi se izbeglo udaljavanje od teme pisanja, kandidati treba da se podstreknu da se redovno obaziru na sustinu zadate teme, skoro podsećajući ispitivaca da nije izgubio iz vida šta se od njega traži
- Kandidat treba da izbegava samo spominjanje nekog događaja ili slučaja, ali oni moraju biti uključeni da bi dali dimenziju kandidatovom obrazloženju.
- Način obraćanja treba da bude formalan: da se izbegava korišćenje kolokvijalizma i skraćena
- Nauči učenike da pravilno obeležavaju naslov književnog rada na uobičajeno prihvaćeni način (npr. podvlačenje naslova predstave ili romana)
- Literarni rad na ovom nivou ne treba da sadrži podnaslove
- Kroz ceo rad treba da se koristi sadašnje vreme
- Nauči učenike da koriste izraze koji označavaju prelaz između paragrafa kao npr: takodje, da dodam u drugom smislu, u stvari itd
- U skladu sa aktualnom akademskom raspravom, sasvim je prihvatljivo da se kandidat obraća u prvom licu. 'Ja' može da da svežije i više spontane odgovore.
- U svakom slučaju korišćenje trećeg lica je ispravno za davanje odgovora.

LITERARNI RAD NA FET NIVOU

Literarni rad uglavnom ocenjuje izrazajne mogućnosti učenika kao i njegovu sposobnost da stvor misljenje i razume temu, likove simboliku itd.

Teme treba da budu otvorenog zaključka kako bi dozvolile licnu interpretaciju u granicama namera prihvaćenih od samog autora. Ne treba da se odlucuje o definitivnom odgovoru na temu pismenog rada: svaki rad treba da se uzme u obzir, bez obzira koliko može izgledati da odskace. Bitno je da se esej uvede u program na nivou 10.og razreda i mora pažljivo da se objasni šta se tacno zahteva vezano za formu i zapocinjavanje obrazlozavanja. Uenicima ce biti potrebno podstrekivanje i pomoc jer ce im zadatak u pocetku izgledati vrlo tezak, obeshrabljujuci.

Nivo	Opis	%	Oцена
7	Izvanredan: 30-27-odlican. Samo za stvarno izvanredne. Esej mora biti obelezen sa posebnom zreloscu razmisljanja i vrsnim koriscenjem jezika. Ovaj rad ce pokazati shvatanje sustine, samouvereno sudjenje i originalnost. Ocgledno ce biti posebno poznavaje teksta koje ukljucuje detaljno citiranje. 26,5-24- vrlo dobro. Ovi eseji su zanimljivi i pisani sa osecajem, prikazuju zdravo sudjenje vaznih problema i logicko razvijanje obrazlozenja. Kandidat poseduje kompletno znanje teksta.	100 – 80	30 – 24
6	Vrlo dobr: dobro. Ovi eseji se mogu pohvaliti ali nisu sjajni. Tecni su i prikazuju razlozna objasnjenja, pokazujuci pazljivo odabrani materijal.	79 – 70	23,5 – 21
5	Prilicno: prosečno: ovo su zdravi, prilicnokorektni eseji.sadrzi relevantno izabrane informacije i daje direktne odgovore na pitanja, dobro sagledava sustinu ali ima manjkavosti u obrazlozavanju ili se nedovoljno odnosi na tekst.	69 – 60	20,5 – 18
4	Dovoljno: ispod proseka. Bez posebne motivacije. Vidi se da je tekst procitan i shvacen i kandidat je pokusao da odgovori na delove pitanja. Greske mogu biti u izrazavanju ali uopsteno koristi jezik sa znanjem.	59 – 50	17,5 – 15
3	Osrednje: slabo. Ovo je prolazni rad.tekst je procitan ali su odgovori dati okolisno i stavovi nisu poduprti informacijama niti dovoljni razvijeni. Slabo snalazenje sa jezikom	49 – 40	14,5 – 12
2	Osnovno: vrlo slabo. ovi eseji su cesto vrlo skroz opisni i pokazuju lose snalazenje sa jezikom. Struktura eseja nije evidentna.Duzina rada je cesto problem iako se vidi odredjeni pokusaj da se izbori sa pitanjima.	39 – 30	11,5 – 9
1	Neuspesno: 8,5-7- nezadovoljavajuce. esej cesto nejasan i neartikulan. Pisan na jednoj strani.nesposoban da se izbori sa zadatim problemima. 6,5-0 bezvredan vrlo lose izrazavanje. Cesto isprazan i sadrzi nebitne stavove koji nisu bitno vezani za tekst.	29,5 – 0	8,5 – 0

NAMENA I SMISAO JEZIKOG NASTAVNOG PLANA

Obrazovni praktikum koji sledi omogućava svim ucenicima da ispune mnoge zahteve I kriterijume obrazovnih vlasti ukljucujuci I sledece ciljeve:

- Sire I produbljene jezikke kompetencije, razvijene u okviru opsteg obrazovanja ukljucujuci I abstraktne jezikke sposobnosti potrebne za akademsko studiranje kroz sve programe, kao I estetsku privlacnost I zadovoljstvo teksta, tako da ucenici su u stanju da slusaju, govore, citaju kroz, gledaju I pisu kroz/prezentiraju sa samouverenoscu. Ove vestine I pristupi formiraju osnovicu za zivotni intelektualni razvoj.
- Koristi jezik primereno kontekstima stvarnog zivota uzimajuci u obzir publiku/okolinu, namenu I kontekst.
- Izrazi I obrazlozi sopstvene ideje, poglede I emocije samouvereno u cilju nezavisnosti I analitickog misljenja.
- Koristi jezik I imaginaciju da bi se predstavilo I istrazilo ljudsko iskustvo. Kroz interakciju sa sirokim nizom tekstova ucenici su u stanju da razmisljaju o sopstvenim zivotima I iskustvima I da razmatraju alternativne poglede na svet.
- Koristi jezik da prikupi I organizuje informacije potrebne za ucenje iz svih predmeta I u sirokome kontekstu ostalih oblasti. Informativna pismenost je vitalna vestina u informativnoj eri I sacinjava bazu za ucenje tokom celog zivota.
- Koristi jezik kao sredstvo za kriticko I kreativno misljenje. Ovaj cilj podrazumeva da se znanje socijalno ostvaruje kroz interakciju jezika I misljenja.
- Izrazi argumentovana misljenja o etickim temama I vrednostima. U cilju razvoja sopstvenog vremenskog sistema, ucenici se bave sa tekstovima o ljudskim pravima I odgovornostima, kao sto su decija prava, prava zena, prava invalida, prava starih I pitanja povezana sa rasom, kulturom, ideologijom, klasom, verom, polom, HIV/SIDA, slobodom izrazavanja, cenzurom I okolinom.
- Kriticka interakcija sa sirokim nizom tekstova je potrebna. Ucenici ce prepoznati I bice u stanju da otkrivaju perspective vrednosti I odnose snaga koji su sadrzani u tekstovima.
- Prepozna nejednak status razlicitih jezika I narecija. Ucenici ce biti u stanju da prepoznaju dominaciju bilo kog jezika ili dijalekta I da otkriju njihova jezikka prava u multijezičkom društvu.

Rezultat ucenja

Opseg I namena napred izlozeni su obuhvaceni u 4 Rezultata ucenja. Iako ovi rezultati se pojedinačno navode njih treba posmatrati integralno kada se poducavaju I procenjuju.

Rezultat ucenja 1: Slusanje I govor

Ucenik je u stanju da slusa I da govori zbog mnoštva razloga namena, publika I konteksta.

Ucenik razume das u govor I slusanje socijalne aktivnosti koje se desavaju u odredjenom kontekstu I sa razlicitim namenama I publikama I da zbog toga oralni zanrovi I tonovi se menjaju saglasno. Oni prepoznaju I koriste prigodne oralne zanrove I tonove u oblasti formalnog I informalnog konteksta. Slusanje I govor su krucijalni za ucenje svih pojedinaca. Kroz efektivne strategije slusanja I govora ucenici prikupljaju I sintetisu informacije, formiraju znanje, resavaju problem I izrazavaju ideje I misljenja. Vestina kritickog slusenja omogućuje ucenicima da prepoznaju vrednosti I odnose sadrzane u tekstu I da proveravaju pristrasne I manipulativne izraze.

Rezultat ucenja 2: Citanje I posmatranje

Ucenik je u stanju da cita I posmatra I shvata I kriticki vrednuje I da reaguje na sirok spektar tekstova.

Dobro razvijene čitalačke i posmatračke vještine su bitne za uspješno učenje u svim predmetima kao i za puno učešće u društvu i u radu. Učenici razvijaju visok nivo u čitanju i posmatranju širokog niza literarnih i neliterarnih tekstova, uključujući vizuelne tekstove. Učenici prepoznaju kako žanr i ton odražavaju namenu, publiku i kontekst teksta. Učenici koriste raspon različitih čitalačkih i posmatračkih strategija zavisno od namene tog čitanja i prirode teksta. Oni nalaze značenja u tekstu, identifikuju vrednosti i pretpostavke i postavljaju se kritički. Kroz čitanje i posmatranje učenici također istražuju i razmišljaju o međusobnim odnosima njihovih ličnih i tuđih iskustava. Čitanjem književnih tekstova učenici dobijaju modele za sopstveno pisanje.

Rezultat učenja 3: Pisanje i prezentacija

Učenik je u stanju da piše i prezentira širok spektar namena i publika koristeći pravila i forme prigodne za određene kontekste.

Pisanje je moćan instrument komunikacije koji omogućava učenicima da oforme i komuniciraju misli i ideje na suvisao način. Učestava praksa pisanja na temu različitih konteksta, zadataka i oblasti predmeta omogućuje učenicima da komuniciraju funkcionalno i kreativno. Cilj je da se proizvede kompetentan, raznovrstan pisac koji će biti u stanju da uz upotrebu svojih vještine razvije odgovarajući pisani, vizuelni i multimedijalni tekst za različite namene.

Rezultat učenja 4: Jezik

Učenik je u stanju da koristi strukturu jezika i pravila pravilno i efektivno.

Kroz interakciju sa širokom lepezom tekstova učenici proširuju upotrebu rečnika i pravilno primenjuju razumevanje jezičkih struktura. Oni razvijaju kritičku svest o tome kako su vrednosti i odnosi snaga ugrađeni u jezik i kako jezik može da utiče na ostale.

Grade 10	Grade 11	Grade 12
<p>REZULTAT UCENJA 1 Slusanje I razgovor <i>Ucenik je sposoban da slusa I razgovara za razlicite namene, publiku i kontekste.</i> Ovo se prepoznaje kad ucenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze znanje razlicitih forma usmene komunikacije za socijalne namere • nauci I deli saznanja, komentarisane na iskustva, obrani stav ili ideju, moze da se spontano izrazi, cita na glas, prica pricu ... • pocne I ume da sadrzi razgovor, dodavajuci razgovoru I potstaknuci drugog • ume da da I izvrsi instrukcije • ucestvuje grupi kroz diskusiju I izrazavanje sopstvenih ideja I misljenja uz uvazavanje I misljenja drugih, ukljucujuci se u teme kao sto su snaga, ekologije, etike, drustva, culture I ljudskih prava. • koristi pregovarske vestine da dodje do dogovora • ucestvuje u konsultacijama, diskusijama, forumima I formalnim sastancima po pravilnoj proceduri • efikasno predstavi govornika sa odgovarajucoj zahvalnosti • primeni vestine intervjuisanja I izvesti 	<p>REZULTAT UCENJA 1 Slusanje I razgovor <i>Ucenik je sposoban da slusa I razgovara za razlicite namene, publiku i kontekste.</i> Ovo se prepoznaje kad ucenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze znanje razlicitih forma usmene komunikacije za socijalne namere • nauci I deli saznanja, komentarisane na iskustva, obrani stav ili ideju, moze da se spontano izrazi, cita na glas, prica pricu ... • pocne I ume da sadrzi razgovor, dodavajuci razgovoru I potstaknuci drugog • ume da da I izvrsi instrukcije • aktivna interakcija u grupi kroz diskusiju I izrazavanje sopstvenih ideja I misljenja uz uvazavanje I misljenja drugih sa intervencijama u cilju odrzavanja zeljenog fokusa na teme kao sto su odnosi snaga, ekologija, etika, drustvo, kultura I ljudska prava. • koristi pregovarske vestine da dodje do dogovora • ucestvuje u konsultacijama, diskusijama, forumima I formalnim sastancima po pravilnoj proceduri • efikasno predstavi govornika sa odgovarajucoj zahvalnosti • primeni vestine intervjuisanja I da kriticki izvestaj 	<p>REZULTAT UCENJA 1 Slusanje I razgovor <i>Ucenik je sposoban da slusa I razgovara za razlicite namene, publiku i kontekste.</i> Ovo se prepoznaje kad ucenik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze znanje razlicitih forma usmene komunikacije za socijalne namere • nauci I deli saznanja, komentarisane na iskustva, obrani stav ili ideju, moze da se spontano izrazi, cita na glas, prica pricu ... • pocne I ume da sadrzi razgovor, dodavajuci razgovoru I potstaknuci drugog • ume da da I izvrsi instrukcije • aktivna interakcija u grupi kroz diskusiju I izrazavanje sopstvenih ideja I misljenja uz uvazavanje I misljenja drugih sa intervencijama u cilju odrzavanja zeljenog fokusa na teme kao sto su odnosi snaga, ekologija, etika, drustvo, kultura I ljudska prava. • koristi pregovarske vestine da dodje do dogovora • ucestvuje u konsultacijama, diskusijama, forumima I formalnim sastancima po pravilnoj proceduri • efikasno predstavi govornika sa odgovarajucoj zahvalnosti • primeni vestine intervjuisanja I da kriticki izvestaj
<ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost da planira I istrazuje za usmene prezentacije • uz pomoc, koristi izvore za istragu teme • koherentno organizuje I sastavi ideje kroz izbor relevantnih informacija I dodatnih detalja • odabere I izabere odgovarajuci recnik, strukturu, formu i pravila • pripremi efikasne uvode I zakljucke • koristi odgovarajuce audio, vizualni I audio-vizuelni material, na primer tabele, postere, fotografije, slike, muziku, zvuk I elektronske medije. 	<ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost da planira I istrazuje za usmene prezentacije • koristi razne izvore za istragu teme • koherentno organizuje I sastavi ideje kroz izbor relevantnih informacija I dodatnih I tacnih detalja • odabere I izabere odgovarajuci recnik, strukturu, formu I pravila • pripremi efikasne uvode I zakljucke • koristi odgovarajuce audio, vizualni I audio-vizuelni material, na primer tabele, postere, fotografije, slike, muziku, zvuk I elektronske medije. 	<ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost da planira I istrazuje za usmene prezentacije • koristi sirok izbor izvora za istragu teme • koherentno organizuje I sastavi ideje kroz izbor relevantnih informacija, dodatnih tacnih detalja I primeraka • odabere I izabere odgovarajuci recnik, strukturu, formu I pravila • pripremi efikasne uvode I zakljucke • koristi odgovarajuce audio, vizualni I audio-vizuelni material, na primer tabele, postere, fotografije, slike, muziku, zvuk I elektronske medije.

<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje sposobnost da slusa I prezentira usmenu prezentaciju • prepozna I pravilno koristi retoricke forme, kao na primer retoricka pitanja, pauze I ponavljanje • koristi ton, glasovni domet, tempo, vizuelni kontakt, stav I gestove*pravilno izgovori reci bez opterejuci znacenje • prikaze razumevanje usmenog teksta kroz obelezivanje najbitnijih ideja, pisati note rezime, upitnik, I kroz prepricavanje teksta • slusa I odgovori pitanja za razjasnjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje sposobnost da slusa I prezentira usmenu prezentaciju • pravilno koristi I vrednuje retoricke forme, kao na primer anekdote, retoricka pitanja, pauze I ponavljanje • koristi ton, glasovni domet, tempo, vizuelni kontakt, stav I gestove*pravilno izgovori reci bez opterejuci znacenje • prikaze razumevanje usmenog teksta kroz obelezivanje najbitnijih ideja, pisati note rezime, upitnik, parafraziranje I kroz prepricavanje teksta • slusa I odgovori pitanja za razjasnjenje 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje sposobnost da slusa I prezentira usmenu prezentaciju • pravilno koristi I vrednuje retoricke forme, kao na primer anekdote, retoricka pitanja, pauze I ponavljanje • koristi ton, glasovni domet, tempo, vizuelni kontakt, stav I gestove • pravilno izgovori reci bez opterejuci znacenje • prikaze razumevanje usmenog teksta kroz obelezivanje najbitnijih ideja, pisati note rezime, upitnik, parafraziranje I kroz prepricavanje teksta • slusa I odgovori pitanja za razjasnjenje
<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje kriticnu svest o koriscenim jezikom u usmenim situacijama • koristi I oceni odgovarajuci format, stil I ton u skladu sa publikom, namerom I kontekstom • prepozna I koristi tehniku ubedjivanja • prepozna argument I predpostavke I razlikuje izmedju cinjenica I misljenja • ume da vrednuje I podrzi svoj stav • raspoznava da znacenje moze da se promeni kroz namerno ukljucenje ili iskljucenje nekih informacija • prepozna I objasni efekte jezickih formi, kao sto su tehnicki jezik ili zargon • prepozna relaciju izmedju jezika I culture I jezika I snage • prepozna I suzbije ocigledni emotivni I manipulativni jezik, predrasud I stereotip, kao sto se moze naci u propagandi I u reklamama 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje kriticnu svest o koriscenim jezikom u usmenim situacijama • koristi I oceni odgovarajuci format, stil I ton u skladu sa publikom, namerom I kontekstom • prepozna I koristi niz tehnika ubedjivanja • vrednuje argument I predpostavke I razlikuje izmedju cinjenica I misljenja • ume da vrednuje I motivise svoj stav • objasni kako znacenje moze da se promeni kroz namerno ukljucenje ili iskljucenje nekih informacija • prepozna I objasni efekte jezickih formi, kao sto su tehnicki jezik ili zargon • vrednuje relaciju izmedju jezika I culture I jezika I snage • prepozna I suzbije ocigledni I sakriveni emotivni I manipulativni jezik, predrasud I stereotip, kao sto se moze naci u propagandi I u reklamama 	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje kriticnu svest o koriscenim jezikom u usmenim situacijama • koristi I oceni odgovarajuci format, stil I ton u skladu sa publikom, namerom I kontekstom • prepozna I koristi razlicite tehnike ubedjivanja • vrednuje argument I predpostavke I razlikuje izmedju cinjenica I misljenja • ume da vrednuje I motivise svoj stav • objasni kako znacenje moze da se promeni kroz namerno ukljucenje ili iskljucenje nekih informacija • prepozna I objasni efekte jezickih formi, kao sto su tehnicki jezik ili zargon • vrednuje relaciju izmedju jezika I culture I jezika I snage • prepozna I suzbije sakriveni emotivni I manipulativni jezik, predrasud I stereotip, kao sto se moze naci u propagandi I u reklamama

REZULTAT UCENJA 2 Citanje I posmatranje Ucenik je sposoban da cita I gleda sa razumevanjem I da kriticko oceni I odgovori na niz teksta	REZULTAT UCENJA 2 Citanje I posmatranje Ucenik je sposoban da cita I gleda sa razumevanjem I da kriticko oceni I odgovori na niz teksta	REZULTAT UCENJA 2 Citanje I posmatranje Ucenik je sposoban da cita I gleda sa razumevanjem I da kriticko oceni I odgovori na niz teksta
<ul style="list-style-type: none"> • demonstrira razlicite strategije za razumevanje tokom citanja ili gledanja • pita pitanja da napravi pretpostavku • ovlasno citanje, kroz citanje naslova, uvoda, prve pasuse I uvodne recenice pasusa, tako da prepozna glavnu ideju • brzi pregled teksta za dodatne informacije • cita ili gleda sa paznjom odgovarajuci nameri I zadatku • rezimirati glavne ili pomocne ideje u formi pasusa ili tackama • ukaze znacenje nepoznatih reci ili slika u odabranom kontekstu kroz koriscenje gramatike, kontekstualnih znacjenja, zvukova, boja, formi, polozaja I cula • ponoviti citanje, pregled I razumevanje • objasni znacenje niza razlicitih pisanih, vizualnih, audio I audio-vizualnih tekstova • nadje relevantnu informaciju ili detalj u tekstu • objasni kako izbor ili izostavljanje menja znacenje teksta • razlikuje izmedju cinjenica I pretpostavki I sposobnost uocavanja • prepozna razliku izmedju neposrednog I izvedenog znacjenja • objasni poglede pisca/licnosti • objasni drustveno-politicku I kulturnu pozadinu teksta • analizira uticaj na znacenje teksta jezickih I knjizevnih formi, kao sto su metafora, komparacija, simbola , igra reci, umanjivanje, kontrast, duhovitost, hiperbola, sarkazam, paradoksa, antiteza I anticlimaks • objasni znacjenja I zakljucke pisca, pa uporedi sa sopstvenim mislima I zakljuccima • tumaci I oceni poznate graficke tekstove • da I motivise svoje odgovore tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrira razlicite strategije za razumevanje tokom citanja ili gledanja • pita pitanja da napravi pretpostavku • ovlasno citanje, kroz citanje naslova, uvoda, prve pasuse I uvodne recenice pasusa, tako da prepozna glavnu ideju • brzi pregled teksta za dodatne informacije • cita ili gleda sa paznjom odgovarajuci nameri I zadatku • rezimirati glavne ili pomocne ideje u formi pasusa ili tackama • ukaze znacenje nepoznatih reci ili slika u odabranom kontekstu kroz koriscenje gramatike, kontekstualnih znacjenja, zvukova, boja, formi, polozaja I cula • ponoviti citanje, pregled I razumevanje • objasni znacenje niza razlicitih pisanih, vizualnih, audio I audio-vizualnih tekstova • nadje relevantnu informaciju ili detalj u tekstu • objasni kako izbor ili izostavljanje menja znacenje teksta • razlikuje izmedju cinjenica I pretpostavki I sposobnost uocavanja • objasni razliku izmedju neposrednog I izvedenog znacjenja • objasni I obrazlozi poglede pisca/licnosti • analizira i objasni drustveno-politicku I kulturnu pozadinu teksta • analizira uticaj na znacenje teksta jezickih I knjizevnih formi, kao sto su metafora, komparacija, simbola , igra reci, umanjivanje, kontrast, duhovitost, hiperbola, sarkazam, paradoksa, antiteza I anticlimaks • objasni znacjenja I zakljucke pisca, pa uporedi sa sopstvenim mislima I zakljuccima • tumaci I oceni poznate graficke tekstove • da I prilicno ubedljivo motivise svoje odgovore tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrira razlicite strategije za razumevanje tokom citanja ili gledanja • pita pitanja da napravi pretpostavku • ovlasno citanje, kroz citanje naslova, uvoda, prve pasuse I uvodne recenice pasusa, tako da prepozna glavnu ideju • brzi pregled teksta za dodatne informacije • cita ili gleda sa paznjom odgovarajuci nameri I zadatku • rezimirati glavne ili pomocne ideje u formi pasusa ili tackama • ukaze znacenje nepoznatih reci ili slika u odabranom kontekstu kroz koriscenje gramatike, kontekstualnih znacjenja, zvukova, boja, formi, polozaja I cula • ponoviti citanje, pregled I razumevanje • objasni znacenje niza razlicitih pisanih, vizualnih, audio I audio-vizualnih tekstova • nadje relevantnu informaciju ili detalj u tekstu • objasni kako izbor ili izostavljanje menja znacenje teksta • razlikuje izmedju cinjenica I pretpostavki I sposobnost uocavanja • objasni razliku izmedju neposrednog I izvedenog znacjenja • analizira, objasni I obrazlozi poglede pisca/licnosti • analizira i objasni drustveno-politicku I kulturnu pozadinu teksta • analizira uticaj na znacenje teksta jezickih I knjizevnih formi, kao sto su metafora, komparacija, simbola , igra reci, umanjivanje, kontrast, duhovitost, hiperbola, sarkazam, paradoksa, antiteza I anticlimaks • objasni znacjenja I zakljucke pisca, pa uporedi sa sopstvenim mislima I zakljuccima • tumaci I oceni poznate graficke tekstove • da I ubedljivo motivise svoje odgovore tekstu

<ul style="list-style-type: none"> • objasni kako jezik I slike mogu da oblikuju I promene koncepcije I vrednosti • prepozna I objasni drustveno kulturne I politicke vrednosti , odnose I verovanja, kao na primer odnos prema polovima, klasi, starosti, snaga, ljudskih prava, I ekologiji • objasni prirodu predrasuda, pristrasnosti I diskriminacije u tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> • vrednuje kako jezik I slike mogu da oblikuju I promene koncepcije I vrednosti • vrednuje drustveno kulturne I politicke vrednosti , odnose I verovanja, kao na primer odnos prema polovima, klasi, starosti, snaga, ljudskih prava, I ekologiji • analizira prirodu predrasuda, pristrasnosti I diskriminacije u tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> • vrednuje kako jezik I slike mogu da oblikuju I promene koncepcije I vrednosti • vrednuje drustveno kulturne I politicke vrednosti , odnose I verovanja, kao na primer odnos prema polovima, klasi, starosti, snaga, ljudskih prava, I ekologiji • analizira prirodu predrasuda, pristrasnosti I diskriminacije u tekstovima i kako manjaju znacenje teskta
<ul style="list-style-type: none"> • istrazi glavne osobine teksta I objasni kako doprinose znacanju (ove osobine ne treba osmatrati izolovano) • autorski I poslovni tekst • prepoznaj I objasni nameru, strukturu I upotrebu jezika u razlicitim formama, kao na primer izvestaji, procedure, prepricavanje, objasnjenja, ekspoze I opisivanja. • prepoznaj I objasni uticaj koricenja razlicitih velicina I oblika slova. • Knizevna dela (roman, kratke price, narodne price, kratki eseji) • objasni razvoj fabule I podprice, sukoba, licnosti I uloge pripovedaca • prepozna I objasni teme I poruke I poveze ih sa odredjenim pasusima u tekstu • objasni kako se okolina I postavka odnose prema licnostima I temama • prepoznaj raspolozenje, vremenski tok I ishode <p><i>Poezija:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni kako izbor reci, slika I zvukova utice na raspolozenje, znacenje I tematiku • objasni kako forme stihova I strofa, ritmika, rimovanje I puntuacija uticu na znacenje <p><i>Drama:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni povezanost izmedju dijaloga I radnje I licnosti I tematike • objasni fabulu, podpricu, licnosti, sukob I dramski smisao • odredi dramsku strukturu I scenski smisao <p><i>Vizuelni, audio I multi-medijski tekst:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • prepozna I objasni kako poruke I teme doprinose znacanju teksta • objasni upotrebu vizuelnih, audio I audio-vizuelnih tehnika, kao na primer upotreba boja, dijaloga, muzike, zvucnih I svetlosnih efekata, uredjivanja, tehnike 	<ul style="list-style-type: none"> • istrazi i vrednuj glavne osobine teksta I objasni kako doprinose znacanju (ove osobine ne treba osmatrati izolovano) • autorski I poslovni tekst • prepoznaj I objasni nameru, strukturu I upotrebu jezika u razlicitim formama, kao na primer izvestaji, procedure, prepricavanje, objasnjenja, ekspoze I opisivanja. • prepoznaj I objasni uticaj koricenja razlicitih velicina I oblika slova. • Knizevna dela (roman, kratke price, narodne price, kratki eseji) • analizira razvoj fabule I podprice, sukoba, licnosti I uloge pripovedaca • interpretira i vrednuje teme I poruke I poveze ih sa odredjenim pasusima u tekstu • vrednuj kako se okolina I postavka odnose prema licnostima I temama • prepoznaj raspolozenje, vremenski tok, ironiju I ishode <p><i>Poezija:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni kako izbor reci, slika I zvukova utice na raspolozenje, znacenje I tematiku • objasni kako forme stihova I strofa, ritmika, rimovanje I puntuacija uticu na znacenje <p><i>Drama:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni povezanost izmedju dijaloga I radnje I licnosti I tematike • vrednuje fabulu, podpricu, licnosti, sukob I dramski smisao • interpretira dramsku strukturu I scenski smisao <p><i>Vizuelni, audio I multi-medijski tekst:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • prepozna i analizira kako poruke I teme doprinose znacanju teksta • vrednuje upotrebu vizuelnih, audio I audio-vizuelnih tehnika, kao na primer upotreba boja, dijaloga, muzike, zvucnih I svetlosnih efekata, uredjivanja, 	<ul style="list-style-type: none"> • istrazi i vrednuj glavne osobine teksta I objasni kako doprinose znacanju (ove osobine ne treba osmatrati izolovano) • autorski I poslovni tekst • prepoznaj I objasni nameru, strukturu I upotrebu jezika u razlicitim formama, kao na primer izvestaji, procedure, prepricavanje, objasnjenja, ekspoze I opisivanja. • prepoznaj I objasni uticaj koricenja razlicitih velicina I oblika slova. • Knizevna dela (roman, kratke price, narodne price, kratki eseji) • analizira razvoj fabule I podprice, sukoba, licnosti I uloge pripovedaca • interpretira i vrednuje teme I poruke I poveze ih sa odredjenim pasusima u tekstu • vrednuj kako se okolina I postavka odnose prema licnostima I temama • prepoznaj raspolozenje, vremenski tok, ironiju I ishode <p><i>Poezija:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni kako izbor reci, slika I zvukova utice na raspolozenje, znacenje I tematiku • analizira kako forme stihova I strofa, ritmika, rimovanje I puntuacija uticu na znacenje <p><i>Drama:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objasni povezanost izmedju dijaloga I radnje I licnosti I tematike • vrednuje fabulu, podpricu, licnosti, sukob I dramski smisao • interpretira dramsku strukturu I scenski smisao <p><i>Vizuelni, audio I multi-medijski tekst:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaj i analizira kako poruke I teme doprinose znacanju teksta • vrednuje upotrebu vizuelnih, audio I audio-vizuelnih tehnika, kao na primer upotreba boja, dijaloga, muzike, zvucnih I svetlosnih efekata, uredjivanja,

<p>snimanja, kretanje kamere, kompozicije, određivanje prednjeg I pozadinskog dela scene.</p>	<p>tehnike snimanja, kretanje kamere, kompozicije, određivanje prednjeg I pozadinskog dela scene.</p>	<p>tehnike snimanja, kretanje kamere, kompozicije, određivanje prednjeg I pozadinskog dela scene.</p>
<p>REZULTAT UCENJA 3 Pisanje I prezentacija Ucenik je sposoban da pise I prezentira za širok spektar namena I publike koristeći obrazce I formate za razlicite kontekste</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost planiranja pisanja za razlicite namene, publike I kontekste • objasni zahteve zadataka • odredi ciljnu publiku I specificnu namenu, kao sto je pripovedanje, zabava, ubedjivanje, rasprava, objasnjavanje, informisanje, analiza, opisivanje I manipulacija. • odredi I objasni tip teksta kojeg treba proizvesti, kao na primer imaginativan, informativan, kreativan, poslovni, multi-medijalni. • odredi I primeni odgovarajuci stil, glediste I formu teksta • istrazi temu kroz razne izvore i zabelezi nalaze • locira, odaberi, organizuj I integriši relevantne informacije iz razlicitih izvora • konvertuj odabrane informacije iz jedne forme u drugu, kao na primer iz grafickog prikaza u paragraph. • razvije koherentne ideje I organizuje ih koristeći tehnike kao sto su dijagrami, kljucne reci, itd. • upotrebi selekciju vizuelnih efekata I formi 	<p>REZULTAT UCENJA 3 Pisanje I prezentacija Ucenik je sposoban da pise I prezentira za širok spektar namena I publike koristeći obrazce I formate za razlicite kontekste</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost planiranja pisanja za razlicite namene, publike I kontekste • objasni komplikovanije zahteve zadataka • odredi ciljnu publiku I specificnu namenu, kao sto je pripovedanje, zabava, ubedjivanje, rasprava, objasnjavanje, informisanje, analiza, opisivanje I manipulacija. • odredi I objasni tip teksta kojeg treba proizvesti, kao na primer imaginativan, informativan, kreativan, poslovni, multi-medijalni. • odredi I primeni odgovarajuci stil, glediste I formu teksta • istrazi temu kroz razne izvore • i zabelezi nalaze • locira, odaberi, organizuj I integriši relevantne informacije iz razlicitih izvora • konvertuj spektar informacije iz jedne forme u drugu, kao na primer iz grafickog prikaza u paragraph. • razvije koherentne ideje I organizuje ih koristeći tehnike kao sto su dijagrami, kljucne reci, itd. • upotrebi spektar vizuelnih efekata I formi 	<p>REZULTAT UCENJA 3 Pisanje I prezentacija Ucenik je sposoban da pise I prezentira za širok spektar namena I publike koristeći obrazce I formate za razlicite kontekste</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokaze sposobnost planiranja pisanja za razlicite namene, publike I kontekste • objasni komplikovanije zahteve zadataka • odredi ciljnu publiku I specificnu namenu, kao sto je pripovedanje, zabava, ubedjivanje, rasprava, objasnjavanje, informisanje, analiza, opisivanje I manipulacija. • odredi I objasni tip teksta kojeg treba proizvesti, kao na primer imaginativan, informativan, kreativan, poslovni, multi-medijalni. • odredi I efikasno primeni odgovarajuci stil, glediste I formu teksta • istrazi temu kroz razne izvore i zabelezi nalaze • locira, odaberi, organizuj I integriši relevantne informacije iz zirokog zbira izvora • konvertuj široki spektar informacije iz jedne forme u drugu, kao na primer iz grafickog prikaza u paragraph. • razvije koherentne ideje I organizuje ih koristeći tehnike kao sto su dijagrami, kljucne reci, itd. • upotrebi široki soektar vizuelnih efekata I formi
<ul style="list-style-type: none"> • pokaze upotrebu strategija pisanja I tehnika za sacinjavanje prvih nacрта • upotrebi glavne I pomocne ideje iz nacрта • eksperimentise sa stilom I formom za kreativne ciljeve • odredi I upotrebi izbor stilskih I retorickih formi, kao sto su figurativni govor, izbor reci, jasni opisi, licni stil I pogled, ton, simboli, boje, polozej I zvuci. • upotrebi razlicite forme, duzine I structure recenica • primeni pravila za formiranje pasusa da bi se obezbedila koherentnost koristeći tematske recenice, uvod I zakljucak, 	<ul style="list-style-type: none"> • pokaze upotrebu naprednih strategija pisanja I tehnika za sacinjavanje prvih nacрта • efikasno upotrebi glavne I pomocne ideje iz nacрта • eksperimentise sa stilom I formom za kreativne ciljeve • odredi I upotrebi izbor stilskih I retorickih formi, kao sto su figurativni govor, izbor reci, jasni opisi, licni stil I pogled, ton, simboli, boje, polozej I zvuci. • efikasno upotrebi razlicite forme, duzine I structure recenica • tacno primeni pravila za formiranje pasusa da bi se obezbedila koherentnost koristeći tematske recenice, uvod I 	<ul style="list-style-type: none"> • pokaze upotrebu naprednih strategija pisanja I tehnika za sacinjavanje prvih nacрта • efikasno upotrebi glavne I pomocne ideje iz nacрта • eksperimentise sa stilom I formom za kreativne ciljeve • odredi I upotrebi izbor stilskih I retorickih formi, kao sto su figurativni govor, izbor reci, jasni opisi, licni stil I pogled, ton, simboli, boje, polozej I zvuci. • upotrebi razlicite forme, duzine I structure recenica za efekat • tacno primeni pravila za formiranje pasusa da bi se obezbedila koherentnost koristeći tematske recenice, uvod I

<p>logični razvoj pasusa, uvrok I posledica, uporedjenje I kontrasti</p> <ul style="list-style-type: none"> koristi logičke spojeve, kao što su sveznici, zamenice, prilozi I prepositions da bi se obezbedila kohezija. 	<p>zaključak, logični razvoj pasusa, uvrok I posledica, uporedjenje I kontrasti</p> <ul style="list-style-type: none"> koristi logičke spojeve, kao što su sveznici, zamenice, prilozi I prepositions da bi se obezbedila kohezija. 	<p>zaključak, logični razvoj pasusa, uvrok I posledica, uporedjenje I kontrasti</p> <ul style="list-style-type: none"> koristi logičke spojeve, kao što su sveznici, zamenice, prilozi I prepositions da bi se obezbedila kohezija.
<ul style="list-style-type: none"> promisliti, analizirati I oceniti sopstveni rad, uzimajući u obzir misljenje drugih I završni nacrt. koristi unapred određene kriterijume za ocenjivanje sopstvenog pisanja, kao I pisanje drugih, nameravana poboljšanja promisli ukupnoj strukturi za unapredjenje koherencije I kohezije promisli da li su sadržaj, stil, ton I efekti odgovarajući nameni, publici I kontekstu održi I uskladi sopstveni glas i/ili stav sa razvojem senziviteta rafinira izbor reci I strukturu recenica I pasusa I eliminiše nejasnoće, suvisnosti, sleng, nepristojan jezik, nepotreban zargon izrazi osetljivost za ljudska prava I društvena, kulturna, ekološka I etička pitanja, kao što su polovi, rase, nesposobnost, starost, siromastvo, način života, poreklo, religija, HIV/SIDA I druge bolesti I globalizacija. pripremi završni nacrt kroz kontrolno citanje I uređivanje prezentira završni nacrt uz naglasak na odgovarajući stil, kao na primer uredno urađeni tekst ili privlačan poster. 	<ul style="list-style-type: none"> promisliti, analizirati I oceniti sopstveni rad, uzimajući u obzir misljenje drugih I završni nacrt. koristi unapred određene kriterijume za ocenjivanje sopstvenog pisanja, kao I pisanje drugih, nameravana poboljšanja analizira ukupnu strukturu za unapredjenje koherencije I kohezije vradnuje da li su sadržaj, stil, ton I efekti odgovarajući nameni, publici I kontekstu održi I uskladi sopstveni glas i/ili stav sa razvojem senziviteta rafinira izbor reci I strukturu recenica I pasusa I eliminiše nejasnoće, suvisnosti, sleng, nepristojan jezik, nepotreban zargon izrazi osetljivost za ljudska prava I društvena, kulturna, ekološka I etička pitanja, kao što su polovi, rase, nesposobnost, starost, siromastvo, način života, poreklo, religija, HIV/SIDA I druge bolesti I globalizacija. pripremi završni nacrt kroz kontrolno citanje I uređivanje prezentira završni nacrt uz naglasak na odgovarajući stil, kao na primer uredno urađeni tekst ili privlačan poster. 	<ul style="list-style-type: none"> promisliti, analizirati I oceniti sopstveni rad, uzimajući u obzir misljenje drugih I završni nacrt. koristi unapred određene kriterijume za ocenjivanje sopstvenog pisanja, kao I pisanje drugih, nameravana poboljšanja analizira ukupnu strukturu za unapredjenje koherencije I kohezije vradnuje da li su sadržaj, stil, ton I efekti odgovarajući nameni, publici I kontekstu održi I uskladi sopstveni glas i/ili stav sa razvojem senziviteta rafinira izbor reci I strukturu recenica I pasusa I eliminiše nejasnoće, suvisnosti, sleng, nepristojan jezik, nepotreban zargon izrazi osetljivost za ljudska prava I društvena, kulturna, ekološka I etička pitanja, kao što su polovi, rase, nesposobnost, starost, siromastvo, način života, poreklo, religija, HIV/SIDA I druge bolesti I globalizacija. pripremi završni nacrt kroz kontrolno citanje I uređivanje prezentira završni nacrt uz naglasak na odgovarajući stil, kao na primer uredno urađeni tekst ili privlačan poster.
<ul style="list-style-type: none"> REZULTATA UCENJA 4 Jezik <i>Učenik je sposoban da efikasno I odgovarajući koristi jezičke structure I pravila</i> identifikuj I objasni značenje reci I pravilno ih upotrebi u različitim tekstovima primeni pravila pravopisa koristi uobičajene skracenice I sinonime upotrebi rečnike I rečnike fraza, kao za israživanje značenja, porekla pojmova I izgovor primeni znanje osnovica, prefiksa I sufiksa da bi se odredilo značenje niza reci ispravno upotrebi pol, mnozinu I deminutiv pravilno upotrebi komparaciju prideva I priloga odredi kako jezici oreuzimaju 	<ul style="list-style-type: none"> REZULTATA UCENJA 4 Jezik <i>Učenik je sposoban da efikasno I odgovarajući koristi jezičke structure I pravila</i> identifikuj I objasni značenje reci I pravilno ih upotrebi u spektoru tekstovima primeni pravila pravopisa koristi uobičajene skracenice I sinonime upotrebi rečnike I rečnike fraza, kao za israživanje značenja, porekla pojmova I izgovor primeni znanje osnovica, prefiksa I sufiksa da bi se odredili značenje i funkcija niza reci ispravno upotrebi pol, mnozinu I deminutiv pravilno upotrebi komparaciju prideva I priloga odredi i objasni kako jezici 	<ul style="list-style-type: none"> REZULTATA UCENJA 4 Jezik <i>Učenik je sposoban da efikasno I odgovarajući koristi jezičke structure I pravila</i> identifikuj I objasni značenje reci I pravilno ih upotrebi u širokom spektoru tekstovima primeni pravila pravopisa koristi uobičajene skracenice I sinonime upotrebi rečnike I rečnike fraza, kao za israživanje značenja, porekla pojmova I izgovor primeni znanje osnovica, prefiksa I sufiksa da bi se odredili značenje i funkcija niza reci ispravno upotrebi pol, mnozinu I deminutiv pravilno upotrebi komparaciju prideva I priloga odredi i analizira kako jezici

<p>reci jedni od drugih, kako reci menjaju znacenje kroz vreme I kako nastaju nove reci</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaj uobicajene greske ili upotrebe slicnih reci i pravilno ih koristi • ispravno upotrebi odabrane sinonime i antinome 	<p>oreuzimaju reci jedni od drugih, kako reci menjaju znacenje kroz vreme I kako nastaju nove reci</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaj uobicajene greske ili upotrebe slicnih reci i pravilno ih koristi • ispravno upotrebi niz sinonima i antinoma 	<p>oreuzimaju reci jedni od drugih, kako reci menjaju znacenje kroz vreme I kako nastaju nove reci</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaj uobicajene greske ili upotrebe slicnih reci i pravilno ih koristi • ispravno upotrebi siroku spektor sinonima i antinoma
<ul style="list-style-type: none"> • koristi strukturalno solidne recenice na smislen I funkcionalan nacin • identifikuje delove govora, kao sto su imenice, glagoli, zamenice, pridevi I prilozci, I pravilno I smisleno ih koristi • koristi glagolska vremena I glagolske oblike da pravilno iskaze vreme I raspolozenje • pravilno koristi I objasni funkciju subjekta, objekta I predikata • pravilno koristi kratke recenice I formira slozene recenice koristeći odgovarajuće sveznike I fraze • kreira koheziju pravilno koristeći sveznike I zamenice • koristi aktiv I pasiv za pravedne namere u tekstu • koristi direktan I indirektan govor pravilno • pravilno koristi recni oblik • pravilno koristi red reci I objasni kako promena reda reci moze da utice na promenu znacjenja • pravilno slaze rod I mnozinu glagola I imenica • pravilno koristi interpunkciju za specificne namene, kao da se razjasni znacjenje, pokazu gramaticni odnosi I daju naglasci • koristi figurativni jezik kao sto su idijomi I izreke 	<ul style="list-style-type: none"> • koristi strukturalno solidne recenice na smislen I funkcionalan nacin • identifikuje i koristi delove govora, kao sto su imenice, glagoli, zamenice, pridevi I prilozci, I pravilno I smisleno ih koristi • koristi glagolska vremena I glagolske oblike da pravilno iskaze vreme I raspolozenje • pravilno koristi I objasni funkciju subjekta, objekta I predikata • pravilno koristi kratke recenice I formira jasne i efikasne slozene recenice koristeći odgovarajuće sveznike I fraze • kreira koheziju pravilno koristeći sveznike I zamenice • koristi aktiv I pasiv za pravedne namere u tekstu i objasni funkciju • koristi direktan I indirektan govor pravilno i za efekat • pravilno koristi recni oblik • pravilno koristi red reci I objasni kako promena reda reci moze da utice na promenu znacjenja • pravilno slaze rod I mnozinu glagola I imenica • pravilno koristi interpunkciju za specificne namene, kao da se razjasni znacjenje, pokazu gramaticni odnosi, daju naglasci i za retoricki ili stilski efekat • koristi figurativni jezik kao sto su idijomi I izreke 	<ul style="list-style-type: none"> • koristi strukturalno solidne recenice na smislen I funkcionalan nacin • identifikuje i koristi delove govora, kao sto su imenice, glagoli, zamenice, pridevi I prilozci, i pravilno i smisleno ih koristi • koristi glagolska vremena I glagolske oblike da pravilno iskaze vreme I raspolozenje • pravilno koristi I objasni funkciju subjekta, objekta I predikata • pravilno koristi kratke recenice I formira jasne i efikasne slozene recenice koristeći odgovarajuće sveznike I fraze • kreira koheziju pravilno koristeći sveznike I zamenice • koristi aktiv I pasiv za pravedne namere u tekstu i analizira funkciju • koristi direktan I indirektan govor pravilno i za efekat • pravilno koristi recni oblik • pravilno koristi red reci I objasni kako promena reda reci moze da utice na promenu znacjenja • pravilno slaze rod I mnozinu glagola I imenica • pravilno koristi interpunkciju za specificne namene, kao da se razjasni znacjenje, pokazu gramaticni odnosi, daju naglasci i za retoricki ili stilski efekat • koristi siroki spektor figurativnog jezika, kao na primer idijome I izreke
<ul style="list-style-type: none"> • razvije kriticku svest o jeziku • odredi konotaciju, denotaciju I izvedena znacjenja • odredi kako eksplicitne I implicitne poruke, vrednosti I postavljanja ukazuju na ili odrazavaju stav ucenika • odredi I zameni pristrasnost, steretipnost, emotivni I manipulativni jezik sa alternativnim izrazom 	<ul style="list-style-type: none"> • razvije kriticku svest o jeziku • objasni konotaciju, denotaciju I izvedena znacjenja • analizira kako eksplicitne I implicitne poruke, vrednosti I postavljanja ukazuju na ili odrazavaju stav ucenika • odredi I zameni pristrasnost, steretipnost, emotivni I manipulativni jezik sa alternativnim izrazom 	<ul style="list-style-type: none"> • razvije kriticku svest o jeziku • analizira konotaciju, denotaciju I izvedena znacjenja • analizira i objasni kako eksplicitne I implicitne poruke, vrednosti I postavljanja ukazuju na ili odrazavaju stav ucenika • odredi I zameni pristrasnost, steretipnost, emotivni I manipulativni jezik sa alternativnim izrazom

SADRZAJ I KONTEKST ZA POSTIZAVANJE STANDARDARDA OCENJIVANJA

Upotreba teksta za poducavanje jezika

Kada je pojam 'tekst' upotrebljen u jednoj od jezickih oblasti poducavanja, to znaci da ima najstire moguće značenje uključujući sve usmene, pisane, vizualne, audio, audio-vizuelne I multimedijske forme. U svim poducavanjima jezika tekst treba da bude pocetna tacka I pojedine vrste teksta ce proizaci kao proizvod ovog procesa. Kroz ovaku proizvodnju teksta koja se povecava u svojoj kompleksnosti od Grade 10 do Grade 12, relevantni standardi ocenjivanja pokazuju progresiju. Tekstovi I jednostavni I kompleksni su osnove razvoja u svim jezicima.

Tekstovi su stoga glavni izvor 'sadrzaja I konteksta' za komunikativno integrisano ucenje I poducavanje jezika.

Pun spektar tekstova koji se koriste I koji se proizvedu kao sto je I gore opisano treba da eksponira ucenika:

- Bogati I prigodni socijalno I kulturno-istorijsko uslovi koji razvijaju razumevanje poreklo jezika,
- Izazovne I motivisuce teme koje razvijaju kriticko razumevanje vrednosti I uvazavanje bitnih socio-kulturnih I etickih pitanja koja su relevantna za zivot Juznoafričkih ucenika,
- Sirok spektar gledista,
- Modeli pisanog I govornog jezika širokim izvorom struktura da bi se uceniku pomoglo u razvoju tacne I odgovarajuće upotrebe jezika,
- Analiza stereotipova, predrasuda I uopstavanja radi razvoja kritickog misljenja,
- Ubedjujuci I manipulativni jezik,
- Odnosi snaga unutar I izmedju jezika,
- Razvijanje svesti o publici, nameni I kontekstu uz odgovarajuće raspolozenje, ton I formu,
- Karakteristike I elementi širokog spektar tekstova, uključujući knjizevne tekstove,
- Vizuelni I audio-vizuelni elementi,
- Mnozina stilova I stilskih figura kao sto je širok spektar u figurativnom I kreativnom jeziku.

Pristup zasnovan na tekstu I komunikativni pristup su oba zavisni na stalnoj upotrebi I proizvodnji teksta. Učenje jezika zasnovano na tekstu istražuje kako tekstovi funkcionisu. Smisao pristupa baziranog na tekstu je da omoguci ucenicima da postanu kompetentni, samouvereni I kriticki citaci, pisci, posmatraci I kreatori tekstova. To uključuje slusanje, citanje, posmatranje I analize tekstova da bi se razumelo kako su oni proizvedeni I koji su njihovi efekti. Kroz ovu kriticku interakciju ucenici razvijaju sposobnost da vrednuju tekstove. Pristup baziran na tekstu takodje uključuje proizvodnju razlicitih vrstu tekstov za pojedinačne namene I publike. Ovaj pristup je obogacen razumevanjem procesa konstrukcije tekstova.

Komunikativni pristup znaci da kada uci jezik ucenik treba da bude izlozen I da mu bude omoguceno da praktikuje ili proizvodi jezik kroz komunikaciju radi socijalnih ili prakticnih namena. Učenje jezika treba da bude prirodan, neformalan process u ucionici gde su knjizevne vevine citanja, posmatranja I pisanja unapredjivane na prirodan nacin – ucenik cita mnostvo raznih tekstova I uci da pise kroz intenzivno pisanje.

Razumevanje konstrukcije teksta

Tekstovi su nacinjeni imajući u vidu pojedinačni kontekst sa odredjenom namenom I publiku. Razlicite kategorije tekstova imaju razlicite funkcije I uskladjenu su sa odredjenim pravilima u pogledu structure, stila, gramatike, recnika I sadrzaja. Ovde se govori o zanrovima. Ucenici treba da budu sposobni da razumeju I da proizvedu niz razlicitih zanrova.

Tekstovi takodje odrazavaju kulturne I politicke kontekste u kojima su nastali. Jezik koriscen u tekstovima nosi poruku u pogledu kulturnih vrednosti I politickih gledista osoba koje su ih napisale ili kreirali. Stoga tekstovi nisu neutralni. Ucenici treba da budu sposobni da protumace I da reaguju na vrednosti I odnose u tekstu.

Tako u pristupu baziranom na tekstu jezik se uvek istrazuje u tekstu, a tekst se istrazuje u odnosima prema kontekstima u kojima je nastao. Pristup ukljucuje obracanje paznje na formalne aspekte jezika (gramatika I recnik), ali I na izbore u tekstovima I u pogledu njihovih efekata, ali ne na suzen nacin. Da bi govorio o tekstovima, ucenici treba da znaju 'medjujezik' – treba da znaju reci koje opisuju razlicite aspekte gramatike, recnika I stila sto znaci da mogu da govore o razlicitim zarovima.

Tekstovi mogu biti podeljeni na upotrebljene tekstove I proizvedene tekstove. Ovo je detaljnije prikazano u pregledu koji sledi. Ovi pregledi ne mogu da obuhvate sve moguće tipova tekstova I predavac je dobrodosao da dopuni tekstovima koji mogu biti upotrebljeni u integrisanom poducavanjem jezika. Namena ovih pregleda je da se nastavniku da široki izbor onoga sto moze biti upotrebljeno ili proizvedeno. Detaljnije o onome sto je potrebno u poledu kompleksnosti tekstova I relativne formalnosti je dato u Smernicama programa ucenja.

Tekstovi korisceni za integrisano poducavanje jezika (grades 10 – 12)
Drama Roman Poezija Narodne price I pesme Kratke price Film Eseji Biografije Autobiografije
Dalji zanrovi koji bi bili obradjivani u Grade 10 – 12 obuhvataju poslovni, referentni, kreativni, vizuelni, audio, audio-vizuelni I multimedijiski tekst. Siroki izbor tekstova treba da bude korisce u integrisanom poducavanju kroz period od tri godine.

Tekstovi korisceni za integrisano poducavanje jezika (grades 10 – 12)
Poslovno pisanje: Reklame Brosure Curriculum Vitae Dijalog Uvodnici Elektronska posta Faks Zvanicna I privatna obracanja stampi Zvanicna pisma obracanja, zahteva, primedbe, poziva, saucesce Pozivnice Clanci iz casopisa Clanci iz novina Citulje Izvestaji (zvanicni I privatni) Prijateljska pisma Memorandum Zapisnici

Prikazi
SMS

Kreativni odgovori:

Pripovedacke, opisne, reflektivne, diskurzivne, iistrazivacke I argumentativne kompozicije.
Odnosi prema knjizevnosti

Referentni I informativni tekstovi:

Uputstva, instrukcije, planovi, zabeleske, Parafraze, istrazivacki projekti, rezimeji

Usmeni, vizuelni I multimedijiski tekstovi (poruke)

Reklame

Dijalozi

Pamflete

Formalin I neformlni govor

Intervjui

Poster

Prezentacije sa grafickim I zvucnim efektima

Istrazivacki projekti

Neobavezni tekstovi za obogacivanje: drame, pripovedanja, radio televizijske novosti, radio televizijske drame, panel diskusije, licne kratke price/pesme/drame, crtani I komicni filmovi, sale, pantomime, itd.

OPIS I MERILA KOMPETENTNOSTI

Grade 12 materni jezik

Gradacija	Skala	Opisni kriterijumi kompetencije
6	100% – 80% Odlican	<p>Na kraju Grade 12 ucenik sa izuzetnim uspehom moze da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Govori I prezentira ubedljivo, logicno, koherentno I sa kohezijom na konzistentan I stabilan nacin, pokaze produbljenu svest o upotrebi jezika uz prenosenje senzibiliteta I uvazavanja, kriticki interpretira, analizira, sintetizuje I vrednuje informaciju u sirokim nizu namena, koristi jezik pokazujuci izuzetnu fluentnost I izrazajnost u sirokim spektru situacija 5. Samouvereno I vesto tumaci, analizira, sintetise I vrednuje tekstove kada ih cita ili posmatra, demonstrira bogat uvid I uverljivo prezentira I obrazlaze sopstvena misljenja, pokazuje senzitivnost za sirok krug pogleda I kulturnih tema 6. Konzistentno pise I prezentira originalne, koherentne, kohezivne I tacne tekstove, sa vestinom se prilagodjava raznim publikama, namenama, kontekstima I formama, struktuiru ideje I argument na stabilan, ubedljiv I kreativan nacin, izrazavajući pri tome jasan, licni stil, revidira I edituje pisanje nezavisno da osigura dobro uradjen tekst 7. Shvata I koristi structure I pravila jezika samouvereno, tacno I sa lakocom, tumaci, analizira, vrednuje I objasnjava subtilne razlike u znacenjima I funkcijama oblika reci, analizira, vrednuje I koristi sofisticirane structure recenica za funkcionalne namene I kompleksne stilske efekte, pokazuje potpunu kontrolu gramatike I recnika
5	79% – 60% Vrlo dobar	<p>Krajem Grade 12 ucenik sa vrlo dobrim uspehom moze da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Govori I prezentira ubedljivo, koherentno I sa kohezijom na stabilan nacin, pokazuje razvijenu svest o upotrebi jezika uz prenosenje senzibiliteta I uvazavanja, kriticki interpretira, analizira, sintetizuje I vrednuje informaciju u sirokim nizu namena, koristi jezik sa preteznom fluentnoscu I izrazajnoscu u spektru situacija 9. Samouvereno I vesto tumaci, analizira, sintetise I vrednuje tekstove kada ih cita ili posmatra, demonstrira pristojan uvid I jasno prezentira I obrazlaze sopstvena misljenja, cita na glas sa dobrim izrazavanjem I fluentnoscu, pokazuje senzitivnost za krug pogleda I kulturnih tema 10. Pise I prezentira originalne, koherentne, kohezivne I tacne tekstove, efikasno se prilagodjava raznim publikama, namenama, kontekstima I formama, struktuiru ideje I argument na stabilan, ubedljiv I kreativan nacin, manifestujuci sopstveni stil, revidira I edituje pisanje da osigura unapredjenje teksta 11. Shvata I koristi structure I pravila jezika samouvereno i tacno; tumaci, analizira, vrednuje I objasnjava subtilne razlike u znacenjima I funkcijama oblika reci; analizira, vrednuje I koristi structure recenica za funkcionalne namene i stilske efekte; pokazuje vrlo dobru kontrolu gramatike I recnika
4	59% – 50% Dobar	<p>Krajem Grade 12 ucenik sa dobrim uspehom moze da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Govori I prezentira ubedljivo, koherentno I sa kohezijom; pokazuje svest o upotrebi jezika uz prenosenje senzibiliteta I uvazavanja; kriticki interpretira informaciju u nizu namena, ali pokazuje oklevanje kada treba da vrednuje I sintetise; koristi jezik sa prilicnom fluentnoscu I izrazajnoscu u razlicitim situacijama 13. Sa prilicnim samouverenjem I vestinom tumaci I analizira tekstove kada ih cita ili posmatra, ali demonstrira nesigurnost kada treba da sintetise I vrednuje tekst; demonstrira uvid I prezentira I obrazlaze sopstvena misljenja; cita na glas sa pristojnim izrazavanjem I fluentnoscu; pokazuje pristojnu senzitivnost za krug pogleda I kulturnih tema 14. Pise I prezentira prilicno originalne, koherentne, kohezivne I tacne tekstove; prilagodjava se raznim publikama, namenama, kontekstima I formama; struktuiru ideje I argument na prilicno jasan, detaljan I fokusiran nacin, manifestujuci kreativnost I sopstveni stil; revidira I edituje pisanje uz pomoc da osigura unapredjenje teksta 15. Shvata I koristi structure I pravila jezika prilicno tacno; pristojno tumaci, analizira, vrednuje I objasnjava subtilne razlike u znacenjima I funkcijama oblika reci; raspoznava, analizira, vrednuje I koristi structure recenica za funkcionalne namene I stilske efekte, ali pravi male greske; pokazuje prilicno dobru kontrolu gramatike I recnika

3	49% – 40% Adekvatno	<p>Krajem Grade 12 učenik može adekvatno da:</p> <p>16. Govori I prezentira sa dovoljno koherencije I kohezije; pokazuje dovoljno svesti o upotrebi jezika uz prenošenje senzibiliteta I uvazavanja; kritički sluša da interpretira informaciju u nizu namena, ali pokazuje teskocu kada treba da vrednuje I sintetise; koristi jezik sa adekvatnom fluentnoscu I izrazajnoscu u poznatim situacijama</p> <p>17. Dovoljno tumaci I analizira tekstove kada ih cita ili posmatra, ali demonstrira teskocu kada treba da sintetise I vrednuje tekst; demonstrira dovoljan uvid I prezentira I obrazlaze sopstvena misljenja; cita na glas sa adekvatnim izrazavanjem I fluentnoscu; pokazuje dovoljno senzitivnosti za krug pogleda I kulturnih tema</p> <p>18. Adekvatno pise I prezentira originalne, koherentne, kohezivne I tacne tekstove; dovoljno se prilagodjava raznim publikama, namenama, kontekstima I formama; dovoljno razvije ideje I argument, ali pokazuje nedovoljno kreativiteta, detalja I fokusiranosti; manifestuje sopstveni stil; revidira I edituje pisanje da osigura unapredjenje teksta, ali zahteva pomoc</p> <p>19. Dovoljno shvata structure I pravila jezika I povremeno ih tacno koristi; dovoljno tumaci, analizira, vrednuje I objasnjava subtilne razlike u znacenjima I funkcijama reci I oblika reci; pokazuje dovoljnu kontrolu gramatike I recnika</p>
2	39% – 30% Delimican/Nedovoljan	<p>Krajem Grade 12 učenik može delimično da:</p> <p>20. Govori I prezentira ali retko koherentno ili sa kohezijom; pokazuje neko razumevanje o upotrebi jezika uz prenošenje senzibiliteta I uvazavanja; retko kritički sluša da interpretira, vrednuje I sintetise informaciju u nizu namena; retko koristi jezik sa fluentnoscu I izrazajnoscu u poznatim situacijama</p> <p>21. Povremeno tumaci tekstove kada ih cita ili posmatra, i demonstrira teskocu kada treba da analizira, sintetise I vrednuje tekst; demonstrira neki uvid I prezentira ali pokazuje teskoce kada treba da obrazlaze sopstvena misljenja; cita na glas sa pauzama I ogranicenim izrazavanjem I fluentnoscu; pokazuje ogranicenu senzitivnosti za krug pogleda I kulturnih tema</p> <p>22. Pise I prezentira tekstove sa ogranicenom originalnoscu, koherentnoscu, kohezivnoscu I tacnoscu; retko ima u vidu razlike medju raznim publikama, namenama, kontekstima I formama; razvije ideje I argument sa nekim detaljem, ali sa neujednacenim fokusom I bez znacajne manifestacije sopstvenog stila; revidira I edituje pisanje uz stalnu pomoc ali retko pokazuje unapredjenje teksta</p> <p>23. Shvata neke structure I pravila jezika, ali ih retko koristi; tumaci i analizira razlike u znacenjima cesto koriscenih reci ali pokazuje velike teskoce kada treba da vrednuje I objasni funkcije I oblike reci; identifikuje, analizira, vrednuje I koristi strukturu recenica za funkcionalne namene ali sa teskocom I mnogo gresaka; pokazuje ogranicenu kontrolu gramatike I recnika</p>
1	29% – 20% Nedovoljan	<p>Krajem Grade 12 učenik može nedovoljno da:</p> <p>24. Govori I prezentira ali retko koherentno ili sa kohezijom; ne pokazuje razumevanje o upotrebi jezika uz prenošenje senzibiliteta I uvazavanja; retko kritički sluša da interpretira, vrednuje I sintetise informaciju u nizu namena; retko koristi jezik sa fluentnoscu I izrazajnoscu u poznatim situacijama</p> <p>25. Cita ili posmatra tekstove, ali pokazuje teskocu kada treba da interpretira, analizira, sintetise I vrednuje tekst; retko demonstrira uvid I retko prezentira i obrazlaze sopstvena misljenja; lose cita na glas sa skoro potpunim odsustvom izrazavanja I fluentnoscu; pokazuje skoro potpuno odsutnu senzitivnosti za krug pogleda I kulturnih tema</p> <p>26. Pise I prezentira tekstove sa vrlo malo originalnoscu, koherentnoscu, kohezivnoscu I tacnoscu; nema u vidu razlike medju raznim publikama, namenama, kontekstima I formama; prezentira površne, sporadicne ideje I argumente koji se ponavljaju I ne sadrže licnog stila; revidira I edituje pisanje, ali bez razumevanja I bez unapredjivanja teksta</p> <p>27. Shvata neke baze strukture I pravila jezika, ali ih retko koristi; retko tumaci i analizira, vrednuje ili objasni razlike u znacenjima I funkcijama I oblika reci; vrlo retko identifikuje, analizira, vrednuje I koristi strukturu recenica za funkcionalne namene ali sa teskocom I mnogo gresaka; ne pokazuje kontrolu gramatike I recnika</p>

Mreža I taksonomija za upotrebu pri planiranju zadataka

Analiticka mreža

Pitanje	Za koje rezultate u NCSu je dole pitanje relevantno?	Za koje standard ocenjivanja u NCSu donje pitanje relevantno?	Za koji predmet je specifični sadržaj je donje pitanje relevantno?	Koji je stepen teskoće/ taksonomijske reference donjeg pitanja?	Sta rukovodi nastavnikovu odluku o dostignucu učenika – instrument ocenjivanja/rubrika?	Sta je kritični rezultat procenjen u pitanju?

Bloomova taksonomija (prilagodjena)

Nivo	Opis	Objasnjene	Demonstrirani nivo	Aktivni glagoli
7	Vrednovanje	Donosnje sudova zasnovani na određenim kriterijuma	Uporedi razliku između ideja; proceni vrednost teorije, prezentacija; napravi izbore zasnovane na ubedljivim argumentima; proveri vrednost dokaza; prepoznaj subjektivnost	Proceniti, odluciti, rangirati, testirati, meriti, preporučiti, ubediti, odabrati, suditi, objasniti, razlikovati, podržati, zaključiti, porediti, rezimirati, kritikovati, interpretirati, obrazložiti
6	Sintese	Sposobnost da se elementi postave tako da formiraju novu celinu	Upotrebi stare ideje za kreiranje novih, uopšti iz datih činjenica, staviti u odnos saznanja iz različitih oblasti, predviđati, zaključivati	Kombinovati, integrisati, modifikovati, preuredjivati, zamenjivati, planirati, kreirati, pronaci, sta ako, sastaviti, formulisati, pripremiti, generalizovati, prepisivati, kategorisati, objediniti, rekonstruisati
5	Analiza	Sposobnost da se celina razbije u delove. Elementi koji sačinjavaju celinu su identifikovani i odnosi između njih su definisani	Uocavanje pravilnosti organizacije delova, prepoznavanje skrivenih značenja, identifikacija delova	Analizirati, odvojiti, naredjivati, objasniti, povezati, klasifikovati, aranzirati, podeliti, porediti, odabrati, svoditi, razlikovati, dijagram, ilustrovati
4	Aplikacija	Sposobnost da se upotrebi informacija u novim situacijama	Koristi informaciju, koristi metode, koncepte, teorije u novim situacijama, razresi problem koristeći potrebne veštine i znanja	Primeniti, demonstrirati, izracunati, završiti, ilustrovati, pokazati, razresiti, ispitati, modifikovati, staviti u odnos, promeniti, klasifikovati, eksperimentisati, pronaci, konstruisati, manipulisti, pripremiti, proizvesti
3	Shvatanje	Prvi nivo razumevanja, izbor i razumevanje informacije, opis značenja	Razumevanje informacije, shvatanje značenja, prevod znanja u novi kontekst, interpretiranje činjenica, uporedjenje, kontrast, naredjivanje, grupisanje, ukazivanje na uzroke, predviđanje posledica	Rezimirati, pisati, interpretirati, contrast, predviđati, asociirati, razlikovati, proceniti, diskutovati, prosiriti, shvatiti, konvertovati, braniti, objasniti, uopstiti, dati primer, prepisati
2	Znanje	Sposobnost sećanja činjenica. Samo podsećanje	Uocavanje i podsećanje na informacije	Poredjati, definisati, reci, opisati, identifikovati, pokazati, znati, obeležiti, prikupiti, izabrati, reprodukovati, uporediti, prepoznati, ispitati, tabelirati, citirati, imenovati
1	Delimično znanje	Doziva znanje sa greškama	Nesposobnost da se podseća tačno ili koherentno ili delimično podsećanje	

MATERNI JEZIK: ENGLSKI

Predodredjeni materijal

PISMENI ISPIT 1:**A. Poezija**

Anthology: Clusters (Gerald de Villiers) ISBN – 1 8690 3493 7

1.	Constantly risking asurdity	Ferlinghetti	pg. 6
2.	To the public	Macneice	pg. 8
3.	Love's farewell	Drayton	pg. 17
4.	To me, fair friend	Shakespeare	pg. 8
5.	The sun rising	Donne	pg. 19
6.	Kubla Khan	Coleridge	pg. 34
7.	Ode to autumn	Keates	pg. 38
8.	Remembrance	Bronte	pg. 40
9.	Refugee blues	Auden	pg. 57
10.	The horses	Hughes	pg. 60
11.	The discardment	Paton	pg. 72
12.	Penguin on the beach	Miller	pg. 77
13.	Trespasse	Afrika	pg. 78
14.	Touch	Lewin	pg. 86
15.	Lost or found world	Serote	pg. 89
16.	Release, February 1990	Bryer	pg. 90
17.	Crossing over	Mann	pg. 91
18.	Strangers forever	Kassim	pg. 112
19.	West London	Arnold	pg. 133
20.	Mirror	Plath	pg. 136
21.	Would it be so again?	Lewis	pg. 186

PISMENI ISPIT 2:

B.	Drama:	King Lear	(izdaje sa beleskama)	
C.	Roman:	The Native Commissioner	Shaun Johnson	ISBN 9870143025016

ILI

The Tenant of Wildfell Hall	Anne Bronte	
	Oxford's World Classics	ISBN 0192834622
	Wordsworth Classics	ISBN 1853264881
	Penguin Popular Classics	ISBN 0140620435

PORTFOLIO:**D. Drugi zanrovi**

Bira se najmanje jedan od sledecih:

Roman/kratke price	Pisac	ISBN broj
Black Water	Joyce Coral Oates	0452269865
The colour of water	McBride	074753831X
The smell of apples	Mark Behr	0349107564
The God of small thing	Arunadthi Roy	00065506810
Remains of the day	K. Ishiguro	0571171273
The color purple	Alice Walker	0704339056
Brave new world	Aldous Huxley	0586044345
The life of PI	Yann Martl	9781841953922
The killing bottle	Jane Fox	0864863969
The bluest eye	Tony Morrison	0099759918
The mosquito coast	Paul Theroux	0142260898
Shades	M. Poland	0670855006
Room with a view	E. M. Forster	0140180788
Change of tongue	Antjie Krog	0958446849
Encounters (kratke price)	Ed. David Medalie ('99)	1868143522
And they didn't die	Lauretta Ngcobo	0869809636
The good doctor	Damon Galgut	0670047910
Ways of dying	Zakes Mda	0195714989
The secret history	Donna Tartt	0140167173
Cat's eye	Atwood	(13)9781853811265 (10)1853811262
Lighthouse keeping	Jeanette Winterson	0007181507
We need to talk about Kevin	Lionel Shriver	1852428899
Three letter plague	Jhonny Steinberg	9781868722883
Extremely loud and		
Incredibly close	Jonathan Foer	0-618-32970-6
Quiet violence of dreams	K. Sello Duiker	0795701209

Drame

Billy Budd	Coxe and Chapman	
Road to Mecca/Bloodknot/ Lesson from aloes/Fugard as Playwright	Athol Fugard	
Amadeus/Equus (jedan od)	Peter Shaffer	0140481605/850
The crucible	Arthur Miller	0435232819
The glass menagerie	Tennessee Williams	0435229605
Doctor Faustus	Christopher Marlowe	0510338126

Filmovi

The Truman Show/Pleasantville (treba prouciti oba)
 Juznoafrički filmovi (uključujući Promised Land/Yesterday)
 Epski zanr, kao Lawrence of Arabia – David Lean, Spartacus – Stanley Kubrick, Gladiator – Ridley Scott, Troy – Wolfgang Petersen
 Merchant i Ivory period filmovi
 Shakespeare in Love/Twelfth Night/Romeo and Juliet (analizirati prvi, a posmatrati druga dva)

Romeo and Juliet: Luhrmann/Zeffirelli (analizirati oba)

Looking for Richard/Richard III (oba analizirati)

The work of Weir/Tarantino/Stone/Kubrick/Hitchcock/Welles (izabrati jedan)

Skolski podznan: na primer: Dead Poet's Society/The Blackboard Jungle/School Ties/To Sir with Love/Goodbye Mr. Chips/The History Boys

Hood: Totsi. A reasonable man. The Stonekeeper (izabrati dva)

The Western and Brokeback Mountain (u kombinaciji)

Rabbit Proof Fence; The Castle (oba analizirati)

Filmovi o sukobu kultura: Bend it like Beckham; East is East (moraju se dva filmova analizirati)

Zanr plesa (dva filma da se analiziraju)

Atonement

IEB COPYRIGHT